

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 123, ЧИСЛО 23, П'ЯТНИЦЯ, 3 ЧЕРВНЯ 2016 РОКУ

1893

Vol. 123, No. 23, FRIDAY, JUNE 3, 2016

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Дві Європи: котра переможе?

Петро Часто

Що їх вже дві, багато хто з нас не вірить. Бо вже ж так довго, щонайменше чотири тисячоліття, пронизувала цей богообраний континент невидима, мінлива, багатоформна, але єдина у своїй містичній сутності енергія духовного розвитку. Старий світ, інтуїтивний у більшій мірі, ніж ми сьогодні, спрагло наближався до сенсу людського буття у містеріях єгипетських храмів, у філософських школах давніх Атен – від Геракліта до Платона, у гуртках стоїків, навчителів мужности, у священних гаях язичницького Риму, у Кумранській громаді дивовижно шляхетних передхристиянських аскетів-есей.

Старий світ усією силою своєї душі чекав – і з пришествям Христа людство оновилося, як пишно оновлюється природа весною. Не спинили її трьохсотлітні, від Нерона до Діоклетіана, криваві переслідування, розпінання християн вниз головами, розтерзування дикими звірами на арені Римського колізею. Жменька апостолів, перших носіїв Доброї Новини, виявилася сильнішою, ніж Римська імперія в час своєї найвищої могутності. Не затьмарили сонячного Христового вчення десятки ересей, не збаламутили його надземної ясності інтелектуально потужні гностичні секти. Мудрість, вособлена в святій апостольській простоті, в містичному дарі Євсевія Кесарійського, Іринія Ліонського, Климента Александрійського, Афанасія Великого, Кирила Єрусалимського, Оригена, Тертуліяна, Августина Блаженного, Григорія Богослова, Томи Аквіната, вибрала не самоцільний гнозис, а Христову віру як науку всепереможної любови, науку перемоги світла над темрявою.

Середні віки, котрі деякі поверхові автори вважають „темними“, „дрімучими“, насправді були епохою колосального напруження духовних сил. З цього напруження й постала християнська Європа, вкрита храмами і монастирями, монашими і рицарськими орденами, університетами і друкарнями.

Середньовіччя досі говорить з нами дитинно чистим голосом Парсифаля.

А от так званий Ренесанс викликає сумніви. По-перше, вся його естетична плідність – це вибух саме середньовічного перенапруження. По-друге, чому – Ренесанс? Що саме відроджувалося? Те, що, за взірцем античності, центром уваги стала людина, а не Бог? Але зрештою це й привело до матеріалізму й атеїзму.

Переживши Реконкісту й Реформацію, Європа захиталася в боротьбі вузькорелігійних і псевдорелігійних ідей та світоглядів, інстинктивно рятуючись поділом на окремі нації. Нація і її незалежність – політична, культурна, релігійна – це глибинне, онтологічне прагнення до свободи, бо як особна людина, так і національна спільнота свою життєву програму – а вона в кожному випадку неповторна – може здійснювати лише за умови свободи. Звідси можемо бачити, як діє в людській

(Закінчення на стор. 12)

Савченко: „Я включаюся в роботу“

Тарас Бурнос,
„Голос Америки“

КИЇВ. – Народний депутат України Надія Савченко закликала колеґ-депутатів зробити все можливе, щоб „витягнути“ з полону останнього з українців. Про це вона заявила під час свого першого виступу в сесійній залі Верховної Ради 31 травня.

„Я знімаю свій портрет з трибуни, і міняю його на обличчя хлопців, які будуть дивитися вам в очі, які все ще сидять в тилу ворога і борються за нашу Україну. Для того, щоб ви кожен раз, коли будете виступати, розуміли, що не маєте права не витягнути останнього з них“, – заявила Н. Савченко з трибуни Верховної Ради.

Вона сказала: „Я повернулася і включаюся в роботу“. „Я хотіла б подякувати всім українцям, які боролися за мене. Всім українцям, які в світі піднімали свідомість світової спільноти і показували їм, що таке Україна. Я хочу подякувати всім добрим і порядним людям в світі. Хочу попро-

Надія Савченко на трибуні Верховної Ради України. (Фото: Володимир Гонтар/УНІАН)

сити вибачення у матері Вадима Пугачова за те, що її син віддав життя за мою волю“, – підкреслила Н. Савченко і зазначила, що не „дасть забути“ всіх тих, хто готовий був жертвувати життям за свободу України – на Майдані в часи Револю-

(Закінчення на стор. 3)

Добровольці Корпусу миру склали присягу

КИЇВ. – Посол США в Україні Джефрі Паєт вранці 31 травня привів до присяги 68 нових добровольців Корпусу миру, які працюватимуть наступні два роки в українських школах, вищих навчальних закладах, неурядових організаціях, місцевих органах влади, бібліотеках та центрах соціальних послуг, викладаючи англійську мову та допомагаючи розвивати молодіжні й соціальні програми.

Церемонія приведення до присяги відбулася у приміщенні Інституту післядипломної освіти Київського національного університету ім.

Тараса Шевченка.

Нова група новобранців – уже друга після вимушеної перерви. Україна невдовзі відновить свій статус країни, що приймає найбільше добровольців Корпусу миру з усіх країн світу.

„Мене потішило, що так багато добровольців вибирають Україну, могли б поїхати куди завгодно, але приїхали сюди“, – сказав директор Корпусу миру США в Україні Денні Ротертсон.

Посольство США в Україні

Добровольці Корпусу миру складають присягу (Фото: Корпус Миру Україна)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Австрія відкрила консульство

ХАРКІВ. – 27 травня заступник Міністра закордонних справ України, керівник апарату Вадим Пристайко, Генеральний секретар Міністерства закордонних справ Австрії Міхаель Лінхарт, Посол Австрійської Республіки в Україні Герміна Попелер та Почесний консул Австрії в Україні Всеволод Кожемяко взяли участь в офіційній церемонії відкриття Почесного консульства Австрійської Республіки в Харкові. (Прес-служба Міністерства закордонних справ України)

■ Купуватимуть українські літаки

КИЇВ. – Президент Петро Порошенко переконалий, що українське літакобудування знову посідатиме одне з чільних місць у світі. Про це він заявив 30 травня під час урочистостей з нагоди 70-річчя з дня заснування державного підприємства „Антонов”. Укладено нові контракти на постачання українських літаків у Савдівську Арабію, Азербайджан теж купуватиме українські літаки „Антонов”. Міністерство оборони України вперше за багато років замовляє нові „антоновські” літаки. („Укрінформ”)

■ Молодь провела форум про Крим

КИЇВ. – 30 травня в Києві відбувся форум „Майбутнє Криму”, в якому брали участь представники материкової України та Криму і українська діаспора з Туреччини, Литви, Румунії, Німеччини. Учасники форуму вели мову про освіту і комунікацію в окупованому Криму, діалог між материковою Україною, Кримом і світом. Проєкт здійснено за Польсько-Канадською програмою підтримки демократії. („Укрінформ”)

■ Москаль звинуватив Ющенка

УЖГОРОД. – 31 травня голова обласної адміністрації Генадій Москаль заявив, що колишній Президент Віктор Ющенко і голови його Секретаріату Віктор Балага і Віра Ульянченко отримали майже 1 млрд. дол. від Партії Регіонів за передання влади Вікторові Януковичеві. Також прикладом афери В. Ющенка він назвав „Лікарню майбутнього”, яку так і не збудували. („Українська правда”)

■ Буде безвізовий режим

КИЇВ. – Евросоюз не відкладатиме рішення про надання безвізового режиму для України. Про це заявив 31 травня Посол ЕС в Україні Ян Томбінський. „Оцінка Європейської комісії та наших експертів така, що всі положення Пляну дій з візової лібералізації були Україною виконані. Ми ще чекаємо на те, щоб Національне агентство з питань протидії корупції практично почало працювати”, – зауважив він. Як відомо, Єврокомісія 20 квітня оголосила про подання законодавчої пропозиції щодо візової лібералізації для України. („Українська правда”)

■ Зменшили податок на авто

КИЇВ. – Верховна Рада підтримала закон про зменшення податку на купівлю уживаних автомобілів. За такі зміни 31 травня проголосували 237 депутатів. Норма почне діяти з 1 липня. Термін дії пільгової купівлі – до 31 грудня 2018 року. Водночас закон не стосується машин, які ввозяться з території держави-окупанта (агресора) або з окупованої території України, а також вироблених до 1 січня 2010 року. (BBC)

■ Пошту перевіз безпілотник

КИЇВ. – Державне підприємство поштового зв'язку „Укрпошта” 1 червня провело пробний запуск поштового безпілотника і готує запуснути проєкт з доставлення пошти за допомогою безпілотників в одній з областей. Про це розповів виконувач обов'язків генерального директора „Укрпошти” Ігор Ткачук. В ході презентації було використано безпілотник ізраїльської компанії, здатний перевозити вантажі вагою до трьох кілограмів на відстані 23 кілометрів зі швидкістю до 70 кілометрів на годину. Безпілотник здатний здійснити за день близько 10 доставлень. („Укрінформ”)

„Заздрить мовчки”: хто фігурує у „чорній бухгалтерії” регіоналів?

Олена Ремовська,
Радіо Свобода

66 млн. дол. – саме стільки нібито витратила на свою діяльність упродовж усього лише кількох місяців 2012 року Партія Регіонів. Видання „Українська правда” 31 травня оприлюднило так звану „чорну бухгалтерію” регіоналів. На відміну від заяв на цю тему за попередні дні, в оприлюднених нині матеріалах – конкретні прізвища, суми і цілі, на які ці суми були витрачені. Зокрема там – нібито оплата „відрядження” нинішнього голови Центральної виборчої комісії Михайла Охендовського або видатки на партію „Наша Україна”, отримувачем яких вказаний экс-голова Української народної партії Юрій Костенко. Фігуранти оприлюднених матеріалів свій стосунок до партії переважно відкидають.

Понад 7,000 дол. – на акцію під Верховною Радою у червні 2012 року. Це – приклад скромних витрат із оприлюдненої „чорної бухгалтерії”. А ось – 100 тис. дол. на „міжнародний піар” – витрати, датовані у звітності кінцем листопада того ж року.

Автори публікації, депутат з „Блоку Петра Порошенка” Сергій Лещенко й головний редактор „Української правди” Севгіль Мусаєва-Боровик, розповідають: так звану „чорну бухгалтерію” Партії Регіонів отримали від анонімного джерела. За словами С. Лещенка, йдеться про звітність за друге півріччя 2012 року. „З цих документів, які є в нашому розпорядженні, видно, що загалом видатки за цей період становили близько 66 млн. дол. на політику Партії Регіонів”, – розповів він.

С. Мусаєва-Боровик зазначила, що оприлюднена „чорна бухгалтерія” дає уявлення про масштаби корупції в українській політиці. „За рік витрати Партії Регіонів могли скласти понад 100 млн. дол. Ці гроші звідкись беруться – з державного бюджету і корупційних „оборудок”, – додала журналістка.

Конкретних доказів того, що йдеться саме про гроші платників податків, витрачені на потреби партії, в авторів публікації немає. С. Лещенко, однак, вважає, що підстави говорити про те, що були задіяні державні фонди, оче-

видні.

„Партія Регіонів на той момент була партією влади. Відповідно, джерелом фінансування такої партії могли бути зловживання в державному секторі економіки, що включає в себе як зловживання на державних підприємствах, так і зловживання через корупційні схеми”, – каже С. Лещенко.

У звітності фігурують і видатки на Центральну виборчу комісію, зокрема – на її нинішнього голову (а тоді – члена ЦВК) М. Охендовського. Пікантності цьому моменту додає той факт, що восени 2012 року в Україні відбулися парламентські вибори, й Партія Регіонів зрештою вийшла переможницею голосування. У ЦВК інформацію про ймовірні зв'язки її членів з Партією Регіонів назвали спробою зриву довиборів у семи округах, запланованих на 17 липня.

Сам М. Охендовський заявив, що ніколи не брав хабарі і їздив у відрядження лише від ЦВК.

Серед несподіванок „чорної бухгалтерії” – нібито видатки Партії Регіонів на „Нашу Україну” – політичну силу, пов'язану з третім президентом Віктором Ющенком. З цієї звітності виходить, нібито у другій половині 2012 року регіонали витратили на „Нашу Україну” майже 2 млн. дол. Отримувачем більшої частини цих грошей вказаний колишній голова Української народної партії Юрій Костенко, який спростовує зв'язки з Партією Регіонів і каже, що не знає, як його прізвище потрапило до такого списку.

Є серед фігурантів оприлюднених матеріалів й ті, хто свої зв'язки з Партією Регіонів не заперечує. Наприклад, політолог Кость Бондаренко підтвердив співпрацю з цією політсилою і у своєму Фейсбуці написав: „Заздрить мовчки! На цьому мої коментарі вичерпано”. Підтвердив факт своєї співпраці з Партією Регіонів у 2012 році і генеральний директор телеканалу „Мега” Олексій Мустафін, який працював консультантом у Партії Регіонів у 2012-2013 роках.

Депутат Верховної Ради попередніх скликань Тарас Чорновіл вийшов із Партії Регіонів наприкінці 2008 року. За його словами, так зва-

(Закінчення на стор. 4)

Відкрито пам'ятник батькові гетьмана Богдана Хмельницького

Олександр Вівчарик

ЛИСЯНКА, Черкаська область. – 20 травня в центрі селища урочисто відкрили пам'ятник Михайлові Хмельницькому – батькові гетьмана України Богдана Хмельницького. М. Хмельницький свого часу виконував тут функції осадчого.

Почесними гостями свята були Анатолій Шевченко – гетьман Українського реєстрового козацтва, Олександр Гаврилюк – наказний отаман Черкаського товариства Українського реєстрового козацтва, ініціатор та організатор будівництва пам'ятника, Богдан Гладкий – автор пам'ятника, скульптор, доцент, викладач Прикарпатського державного університету, делегації українського реєстрового козацтва з Києва, Черкас, Шполи, Медвина, Луки, Моринців, Борисполя, інших міст України.

Голова районної адміністрації Володимир Павличук сказав: „Упевнений, що завдяки історичним дослідженням краєзнавців, істориків та справжніх

патріотів нашого краю незабаром ми отримаємо офіційне визнання факту народження в Лисянці Богдана Хмельницького. Щодо цього припущення, безумовно, ще точитимуться дискусії. Як стверджує відомий в Україні краєзнавець Володимир Щербатюк, соратник корсунсько-чигиринського старости Яна Даниловича Михайло Хмельницький став розбудовником Лисянки і доклав чимало зусиль у відбудові лисянського краю”.

На початку XVII ст. батько майбутнього гетьмана М. Хмельницький жив у Жовкві на Львівщині як службовець при дворі коронного гетьмана Станіслава Жолкевського. Пізніше він перейшов на службу до Яна Даниловича, власника Олеського замку. Коли ж Я. Данилович став корсунсько-чигиринським старостою, М. Хмельницький переселився до Лисянки, а тоді став і осадчим Чигириня. Пізніше Я. Данилович подарував йому хутір Суботів. Тож цілком імовірно, що Б. Хмельницький народився у Жовкві, а дитячі роки провів у Олеську.

Пам'ятник Михайлові Хмельницькому в Лисянці. (Фото: Олександр Вівчарик)

ТОЧКА ЗОРУ

Два роки Великого Посередника

Ігор Луценко

Петро Порошенко завжди цінувався за свою здатність одночасного співробітництва з добром і злом. Стояв біля витоків ледь не усієї політичної бісовщини в Україні: перебував біля колиски Партії Регіонів, був співкерівником медведчуківської Соціал-демократичної партії України (об'єднаної). Раз – і перейшов до помаранчевих, виграв з Віктором Ющенком, очолив Раду національної безпеки і оборони. В. Ющенко програв? Не біда!

Раз – і в уряді Віктора Януковича є одночасно кілька посад для П. Порошенка. Революція, повстання проти В. Януковича? Раз – і як же без пана на ім'я „5-й канал”?

Його обрали президентом як посередника. Як людину-кентавра, одночасно напівмайданівця і напіврегіонала. Обрали у наївній мрії. Що така людина примирить сторони. Загасить. Як завжди, сторгується і об'єднає. Припинить врешті цей страшний Майдан, скінчить війну за будь-яку ціну, нехай і за наш рахунок.

Його обрали – обрали Політику на протизагн Війни та Революції.

Ох, ця війна. П. Порошенко був прийнятий для тих, хто боявся іти захищати країну, він

говорив приємні речі. А хто не боїться померти, врешті-решт? Чи можемо ми їх засуджувати?

Він казав – я буду президентом миру. Президентом круглих столів з мінералкою і сивими європейцями, мудрими і стурбованими. Круглі столи, європейський сивий світ як обіцянка – миру і безвізового раю.

Але реальністю виявилися рукостискання з убивцею Володимиром Путіним, посередництво між російським тираном і українським народом стали стратегією П. Порошенка.

Може, в нудні роки добробуту він би міг стати непоміченим, комфортним провідником. В кінці-кінців, множення нелегальних фондів з цукерками не є великою проблемою для столиці. Але проблема в тім, що там, де мав би горіти вогонь – зараз застоялася вода. Проблема, що країні у час великих випробувань потрібен великий керманич – а П. Порошенко є лише Великий Посередник, що окупував своєю численною плоттю місце, де мав би правити Дух.

„Українська правда“, 25 травня

Ігор Луценко – депутат Верховної Ради України, член парламентського Антикорупційного комітету.

Вмирати за Донбас?

Олександр Мотиль

Майже щодня помирають вояки. Іноді більше, ніж троє або четверо людей, іноді – двоє або троє. Зазвичай, це лише одна людина. Згасає молоде життя – заради чого? За окупований Росією Донбаський анклав. Тобто, ні за що.

Я можу зрозуміти, – принаймні інтелектуально, – що можна вмерти заради родини чи друзів, заради країни, міста чи громади, заради демократії чи миру, або заради нації.

Але вмирати за шматок вошивої землі з трьома мільйонами жителів, переважна більшість яких ненавидять Україну і все, що вона відстоює? У цьому немає сенсу.

Більшість українських політиків і більшість українського люду, схоже, мають намір повернути територію Донбасу, що зайнята військами і посіпаками Володимира Путіна. У той же час, як видається, ця більшість так само рішуче збирається й надалі вести нормальне життя – ніби ця війна (не сумнівайтесь, це таки війна!) точиться в якійсь далекій країні.

У ресторанах і кав'ярнях України гомонять клієнти, політики сваряться через несуттєві дрібниці, українці нарікають на здешевлення гривні, а вояки, що ніколи не просилися на фронт, втрачають життя, або – якщо пощастить – тільки ноги і руки.

Заради чого? Заради 35 тис. головорізів у посіпацькій армії Путіна? Заради зруйнованої промисловості і збанкрутілих вугільних шахт? Заради розтрощених міст зі зруйнованою інфраструктурою?

Чи, може, вони б'ються і вмирають за Україну? За Європу? За демократію? За права людини?

Найбільша іронія полягає в тому, що Україна може вижити лише без окупованого Донбасу. Менше за Європу про Донбас не піклується ніхто. А українська демократія і прихильність до прав людини можуть процвітати лише тоді, коли реакційні мешканці цього запутінізованого регіону триматимуться на короткому повідку.

„Я повернулася...

(Закінчення зі стор. 1)

ції Гідності, і зараз, в зоні проведення антитерористичної операції.

„Я не дам вам забути тому, що якщо хтось з вас був на кладовищі, то ви могли відчутти те, що відчуваю я: вони не лежать, вони стоять з нами за Україну, і вони не ляжуть в могилу до тих пір, поки ми не отримаємо ту Україну, за яку загинули вони, і про яку мріємо ми“, – сказала Н. Савченко.

„Народ України не дасть нам сидіти в кріслах, якщо ми будемо зраджувати їх. Україна понад

Сумна істина полягає в тому, що ці бідні молоді люди жертвують своїм життям ні за що.

Українці мають задати собі два питання.

Чи готові вони платити п'ятьма-10 людськими життями щотижня, впродовж наступних 20 років чи навіть довше? І якщо вони такі готові віддавати 250-500 життів щороку, то чи готові вони на цю жертвність, відсилаючи своїх синів, дочок і онуків на фронт?

Багато українців скажуть: „Нам треба тримати Донбас, бо коли ми його втратимо, Путін стане ще сміливішим і почне захоплювати інші території“.

Ні, не буде. Він став би сміливішим, якби міг перемагати українські збройні сили і робити це в стилі легкої прогулянки. Він не став би сміливішим, якщо б українська армія була задіяна в стратегічному розведенні сторін, що зміцнило б здатність України протистояти російському натискові. Він став би сміливішим, якщо б захоплений Донбас перетворився на економічне благо для Росії. Він не став би сміливішим у разі масивного відтоку ресурсів з Росії, що, власне, і відбувається.

Жертвувати молодими життями для захисту стратегічно важливого бастиону, втрата якого означала б поразку? Так, це мало б солідний геополітичний сенс. Жертвувати молодими життями для захисту стратегічно другорядної помийної ями занепаду і корупції? От якраз у цьому немає жодного сенсу.

Це змушує нас повернутися до фундаментальної тези інтеграторів Донбасу: „Це священна українська територія, і ми нікому її не віддамо“. Справедливо, але тоді самі, разом зі своїми синами і дочками, йдіть на фронт.

Просто не дайте іншим вмирати за вас.

„Українська правда“, 23 травня

Олександр Мотиль – американський історик українського походження, політолог, письменник, художник. професор Ратгерського університету (Ньюарк, Нью-Джерсі).

усе для тих, хто сидить в цих кріслах. Україна понад життя кожного з нас“, – сказала Н. Савченко і заспівала Національний гімн України.

У короткому привітанні до народних депутатів голова Верховної Ради Андрій Парубій сказав, що Надія Савченко стала незламним символом України. „У той період, коли Україна була у вогні, боролася проти російського окупанта – понад 700 днів тривала її боротьба. Боротьба всіх нас. І в цій боротьбі Україна і Н. Савченко отримали переконливу перемогу. Сьогодні я маю честь її вітати в залі Верховної Ради України“, – підкреслив А. Парубій.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Потрібні чесні дипломати

КИЇВ. – 21 травня на українсько-угорському кордоні був затриманий автомобіль з дипломатичними номерами і вантажем контрабандних цигарок, замаскованими під дипломатичну пошту. Посол України в Словаччині Олег Гаваші або особисто причетний до нелегального цигаркового каналу, або він не контролює печатку посольства. Хоча спроба посла „сховати у відпустку“ свою підлеглу-контрабандистку свідчить на користь гіршої версії. Посол України в Чехії Борис Зайчук не знає ні мови країни перебування, ні англійської. Він був призначений на цю посаду виключно через свої зв'язки, а не через кваліфікацію. „Європейській правді“ з дипломатичних джерел відомо про грубі помилки посольства і посла. А на веб-сторінці посольства Б. Зайчук і досі значиться послом. Посла в Угорщині звільнили ще на початку 2014 року і відтоді не призначали нового. 31 травня Послом України в Угорщині призначено Любов Непоп, яка володіє угорською мовою і має, мабуть, бездоганну репутацію. („Європейська правда“)

Рятувальників накрило сміття

ЛьВІВ. – Поблизу Львова шукають трьох рятувальників, які потрапили під величезний завал побутового сміття. Ймовірне перебування під завалом четвертої людини. 28 травня загорівся полігон побутових відходів. Пожежу рятувальники ліквідували зранку наступного дня. Пожежники збирали своє обладнання, як раптом на них обвалилась гора сміття. Працює 220 осіб, щоб знайти рятувальників. До пошукових робіт залучили і військових курсантів, але лише з лопатами, без спецодягу, респіраторів, шоломів, не кажучи про кисневі балони. Розгортають гори сміття тракторами і технікою, яку надала приватна фірма. Один із тракторів провалився у смітті. Токсичні дими пішли на Львів. У 2004 році закінчився термін використання сміттєзвалища. 43 інвестори з 14 країн світу пропонували вирішити проблему з переробкою сміття у Львові, але жодна пропозиція не була підтримана міською владою. (Радіо Свобода)

Піймали на крадіжці допомоги

ДНІПРО. – Добровольці піймали на крадіжці гуманітарної допомоги високопосадовця медичного закладу. Посадовець, який потрапив під підозру, вже дав пояснення, його дії розслідує спеціальна військова служба. З території шпиталю один із вояків намагався винести великий пакунок, а коли в нього поцікавились, що то й для кого, зізнався, що вантаж наказав винести й передати йому біля шпиталю заступник начальника з матеріально-технічного забезпечення. (Радіо Свобода)

Савченко вимагає перевірки

КИЇВ. – Народний депутат Надія Савченко 1 червня звернулася в Генеральну прокуратуру з проханням перевірити процес передання земельної ділянки в Харківській області Міністерству оборони. Вона наголошує: „У Харківської області за останній час було відкрито цілу низку кримінальних проваджень та затримано посадових осіб різного рангу під час скоєння ними корупційних дій“. З інформаційного кола підприємців Харківського регіону стало відомо, що навесні 2016 року за позовом прокуратури Харківського гарнізону отримано позитивне судові рішення в інтересах Міністерства оборони України та вилучено у приватної організації земельну ділянку загальною площею близько 5,000 гектарів, яка оцінена у 60 млн. грн. („Укрінформ“)

Відкрилася виставка про Чорнобиль

ВАРШАВА. – 28 травня у Варшаві відкрилася експозиція, що представляє собою альтернативний погляд на зону відчуження в районі Чорнобильської катастрофи – роботу етнографів і археологів, які упродовж 25 років збирали експонати та свідчення людей на Чорнобильському Поліссі. Дослідженням під керівництвом Ростислава Омеляшка було охоплено 575 польських сіл. („Укрінформ“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ НАТО закликає до пильности

ТІРАНА, Албанія. – Парляментська асамблея НАТО звернулася до своїх членів зі закликом бути готовими відповісти на „потенційну загрозу” російської агресії проти них. Заява була прийнята одностайно 30 травня, після триденних нарад в Тірані, напередодні вершинної зустрічі НАТО у Варшаві в липні. „Виклики з боку Росії є реальними й поважними”, – сказав Майкел Тірнер, американський президент асамблеї, яка включає 250 законодавців із 28 країн-членів. Асамблея заявила, що НАТО повинно шукати шляхів для „зменшення напруги” з Москвою, а одночасно „підносити питання неприйнятних порушень міжнародних норм Росією”. („AFP”)

■ Росія не виходить з Сирії

ДАМАСК. – Президент Росії Володимир Путін в березні заповів, що „головна частина” російських військ може залишити Сирію. Але аналітики кажуть, що справді В. Путін не буде відтягати всі свої війська з Сирії, бо це означало б, що Росія втратить вплив в країні на користь Ірану. У недавній статті, начальник Генерального штабу Росії Валерій Герасимов писав: „Тільки Росія та Сполучені Штати є в стані зупинити війну в Сирії, хоч вони мають різні політичні інтереси та цілі”. Своім втручанням в Сирію Росія встановила себе глобальною потугою, на інтереси якої Захід мусить зважати. Недавно Міністерство оборони Росії замовило 10 тис. медалів для вояків за участь у війні в Сирії. Західні провідники вважають, що війна з тероризмом для Росії є тільки прикриттям для підтримки авторитарного режиму президента Сирії. Але Росія не зважає на заяви Заходу. Натомість, вона хоче показати, що є незамінною і таким чином це приневолисть Захід співпрацювати з нею на її умовах. („The Economist”)

■ Звіт про генетично змінні страви

ВАШІНГТОН. – Дорада рада Національних академій науки, інженерії та медицини оприлюднила 17 травня свій звіт про генетично змінні страви. Звіт, який складається з 408 сторінок, прийшов до висновку, що ці страви є цілком безпечні для людства і довкілля. В додатку, ці зміни дозволяють фермерам збільшити виробництво своєї продукції. („Associated Press”)

■ Канада заборонила в'їзд артистові

МОНРЕАЛЬ. — Канадська прикордонна служба заборонила в'їзд до Канади французькому комедіантові Дюдон Мбала Мбала після того, як він прилетів до країни 10 травня на 10 виступів, до яких всі квитки були вже випродані. Кілька годин раніше суд у Франції визнав його винним у порушенні законів проти промов, які викликають ненависть, і наклав на нього кару в сумі 11,400 дол. Єврейські групи натискали на Отаву впродовж кількох тижнів, щоб не впустити комедіянта знаного як Дюдон в Канаду, тому що його вже кілька разів в Європі визнано винним у промовах, які розпалюють ненависть та за заперечення Голокосту. Дюдон був популярним в Квебеку від 2004 року, але деякі його виступи були відкликані 2012 року через контрверсію навколо нього. Йому також заборонено в'їзд до Великобританії та Гонг-Конгу. („Jewish Telegraphic Agency”)

■ Відбулася важлива візита в Гонг-Конгу

ГОНГ-КОНГ. – Візита до Гонг-Конгу високого чиновника Комуністичної партії Китаю була „важливим проривом” у відносинах між Пекіном та цим містом. Так написала 19 травня газета „Глобал Таймс”, яку видає „Народний щоденник”, офіційна партія. Триденна візита Жанг Деджіанга, третього найвищого посадовця Комуністичної партії, розпочалася 17 травня. У 2014 році десятки тисяч жителів Гонг-Конгу демонстрували на вулицях, вимагаючи повної демократії від Пекіну. Жанг зустрівся з демократичними діячами, а газета написала про потребу більших політичних свобод в місті. Аналітики вважають, що Китай змінив свій тон, щоб не розпалювати тих, які вимагають повної незалежності Гонг-Конгу. („Reuters”)

Аналітична платформа Factcheck.com.ua покликана боротися з популізмом політиків

КИЇВ. – Factcheck.com.ua – інструмент боротьби з політичними маніпуляціями, недостовірністю фактів та викривленням інформаційної реальності. Його основне завдання – аналізувати публічні висловлювання політиків та встановлювати, наскільки вони відповідають дійсності. Він також спрямований на підвищення інформаційної грамотності населення, створення політичної культури та викорінення популізму.

Про це під час брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі 23 травня розповіла Яна Ібрагімова, засновник платформи Factcheck.com.ua і школи державного управління Civil and Political School (CAPS).

„Зараз однією з основних загроз для України є популізм, обман людей, гра на емоціях. Навіть після Майдану все одно йдуть і голосують за відверто популістичні проекти. Одна з причин – люди не знають реальної інформації. А потім виходить, що результати голосування не відповідають реальності, і до влади приходять люди, які, м'яко кажучи, відверто брешуть. Про це знає прогресивна молодь, експерти, журналісти, але чомусь це не доходить до людей”, – вважає народний депутат України Мустафа Найєм, представник міжфракційного депутатського об'єднання „Єврооптимісти”.

Ігор Корховий, керівник платформи Factcheck.com.ua, розповів, що на сайті проекту кожне висловлювання містить вердикт та доказову базу. Плянують також формувати оцінки політиків за рівнем неправдивої риторики. Цільовою аудиторією є політики, виборці та журналісти. „Проект націлений і безпосередньо на виборців. Ми знаємо, що в Україні політична культура пересічного виборця дуже низька. Ми подаємо інформацію у дуже спрощеному вигляді, щоб пересічний громадянин прочитав та бачив, де політик зманіпулював, а де сказав правду”, – додав І. Корховий.

За словами Олександра Гороховського, головного редактора Factcheck.com.ua, кожний матеріал містить окрему підводку про суть проблеми,

що має спростити читачеві розуміння висловлювання. У „доказах” викладені аргументи, які доводять правдивість чи брехливість висловлювання. „У своїй доказовій базі ми використовуємо виключно відкриті офіційні джерела. Використовуємо інформацію, отриману на запити до державних органів та чужоземних партнерів. Ми не використовуємо висловлювання експертів. Ми з ними консультуємося, аби уникнути звинувачень у некомпетентності”, – пояснив О. Гороховський та додав, що не враховують заяви, у яких є оціночні судження, висловлена суб'єктивна думка, або надана інформація, яка націлена на перспективу. За його словами, через високий рівень популізму у політичній риторичі, вирішили звизити варіанти вердиктів до трьох: правда, напівправда та брехня. „Ми зробили це для того, щоб наш читач більш чітко та яскраво побачив цю якість та обсяг неправдивості”, – пояснив головний редактор.

„Головне – неупередженість. Будь-яка політична діяльність, будь-які політичні заяви, люди, які їх роблять, мають нести за них відповідальність”, – вважає народний депутат України Сергій Лещенко, представник міжфракційного депутатського об'єднання „Єврооптимісти!”. Він також наголосив на важливості використовувати достовірні джерела для перевірки інформації. „Неважливо, до якої політичних сили належить політик: якщо він маніпулює актуальною для населення темою, то ми його перевіряємо”, – наголосив він.

Трігол Мгалоблішвілі, колишній Прем'єр-міністр Грузії та колишній Посол Грузії в НАТО, переконаний, що такий інструмент допоможе створити нову політичну еліту в Україні. „Такий проект вже діє у Грузії. Він є детектором безмежного популізму та не дає можливість політикам маніпулювати фактами та розповсюджувати брехню”, – підкреслив він.

У майбутньому також плянують поширити свою діяльність і на регіональних політиків.

Медіа-центр „Ukraine crisis”

Учасники брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі. (Фото: Медіа-центр „Ukraine crisis”)

„Заздріть мовчки”...

(Закінчення зі стор. 2)

на „чорна каса” – цілком реальне явище. Він, наприклад, бачив аналогічну звітність за 2006-2007 роки.

Як пояснює Т. Чорновіл, йдеться радше про внески, які робили у бюджет партії представники великого бізнесу, наближені до політики, і які від цього мали користь. Нинішнє оприлюднення Т. Чорновіл пов'язує з політичною боротьбою. Він зокрема нагадує, що Віктора Трепака, колишнього першого заступника голови СБУ, який заявив про передання матеріалів щодо „чорної бухгалтерії” Партії Регіонів у Національне антикорупційне бюро, вва-

жають наближеним до Валентина Наливайченка, який наразі у політичному союзі з Юлією Тимошенко. Він також чув, що оприлюднення такої інформації може бути вигідним керівництву держави.

Однак сам Т. Чорновіл схиляється до версії, що може йтися про протистояння всередині самого „Опозиційного блоку” – з огляду на зростання популярності цієї політсили в останні місяці. „Це чергова типова війна в середовищі Партії Регіонів. Вкотре зливають інформацію, щоб підняти одних, а загубити других”, – вважає Т. Чорновіл.

В самому „Опозиційному блоку” оприлюднення „чорної бухгалтерії” назвали відволіканням від проблем, із якими не вдається впоратися нинішній владі.

Форум українських справ визначив завдання

Учасники Форуму від громадської мережі „Вільні люди“. (Фото: УІС)

КИЇВ. – 20 травня в Києво-Могилянській академії відбувся Форум українських справ, завданням якого було підведення підсумків зробленого в Україні щодо звільнення від радянсько-російського минулого та окреслення проблем деколонізації України.

Форум було розподілено на три тематичні бляки: декомунізаційний, деокупаційний, деколонізаційний. Відкрив його вітальним словом голова правління Центру національного відродження Тарас Гребеняк.

В першому бляці під головуванням проф. Сергія Квіта було підбито проміжні підсумки – що зроблено і що буде робитися в найближчі місяці в сфері деколонізації та звільнення України від російської присутності.

Промовляли голова Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович, народний депутат України Андрій Левус (депутатське об'єднання „Наступ“), який визначив практичні завдання: позбавлення ліцензій засобів масової інформації, які ретранслюють постулати російської пропаганди позбавлення державних нагород осіб, які співпрацюють з державою-агресором, на законодавчому рівні контролю релігійних організацій, керівний орган яких знаходиться за кордоном, візовий режим з Росією, заборона російським гастролерам вільно їздити в Україні, введення квоти в радіоетері на російський продукт, заборона діяльності відверто проросійських організацій.

Ростислав Мартинюк, журналіст, звернув увагу на неофіційне поширення так званого „новоязу“ – модернізованої російської мови як

прояву колоніалізму з боку Росії.

Після основного бляку учасники Форуму працювали в дискусійних панелях. В панелі декомунізації з участю Богдана Короленка, Аліни Шпак, Юрія Макарова, Віталія Портнікова, Сергія Рябенка акцент було зроблено на вихованні дітей та молоді на засадах українських цінностей, українського патріотизму, викладання правдивої історії, популяризації національної культури, будування суспільства діалогу.

В панелі з питань деокупації з участю А. Левуса, Сергія Висоцького, Сергія Кузана, Олексія Бежевця, Сергія Іванова було ще раз наголошено на законодавчих ініціативах, які внесені у Верховну Раду і стосуються обмеження дій окупанта в політичному, економічному, інформаційному й культурному просторі.

Третій панель – деколонізація – представлено Р. Мартинюком, Юрієм Сиротюком, Олексієм Курінним, Богданом Галайком акцентував свою увагу на питаннях символів, дат, цінностей, мови та історичних мітів, моделі культурної і мовної поведінки, нав'язаних російськими колонізаторами.

Організували Форум Центр національного відродження, громадська мережа „Вільні люди“, громадська організація „Українська справа“, Науково-дослідний інститут українознавства, недержавний аналітичний центр „Українські студії стратегічних досліджень“ за сприяння Українського інституту національної пам'яті.

Українська інформаційна служба

КУК закликав підтримати законопроект

ОТАВА. – До канадського Парляменту подано законопроект „Про справедливість для жертв корумпованих міжнародних посадовців (Закон Сергія Магнітського)“, який дозволить вживати заходи обмеження щодо чужоземців, відповідальних за масштабні порушення міжнародно прийнятих прав людини.

„Закон Магнітського“, названий в пам'ять С. Магнітського, російського юриста, який розкрив у Росії докази широкомасштабної крадіжки державних фондів високопосадовцями, був арештований, ув'язнений, катова-

ний й після 358 днів ув'язнення помер у віці 37 років.

Законопроект С-267 вніс Джеймс Безано. Він був представлений у першому читанні у Палаті Громад 5 травня. Законопроект S-226 внесла Сенатор Рейнел Андрейчук і він був представлений у першому читанні у Сенаті 4 травня.

Конгрес Українців Канади (КУК) 13 травня видав заклик до усіх канадців звертатися до своїх членів Парляменту та висловити свою підтримку щодо негайного прийняття Закону Сергія Магнітського. (КУК)

АМЕРИКА І СВІТ

Чиновник розповів про допінг

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Десятки російських атлетів на Зимових Олімпійських Іграх 2014 року в Сочі, включно з 15 медалістами, були частиною державної програми так званого „допінгу“, детально розпланованої роками для забезпечення перемоги на Олімпіаді. Про це розказав Григорій Родченков, тодішній директор російської державної антидопінгової програми. Він дав інформації недавно у триденному інтерв'ю для американського фільмового режисера Браєна Фогеля, котрий працює над документальним фільмом на цю тему. Г. Родченков розповів, як російські експерти й розвідувальні служби таємно працювали ночами, щоб замінювати сечові зразки російських атлетів, котрі порушували антидопінгові правила. Г. Родченков обчислив, що приблизно 100 таких занецижених зразків було замінено чистими. Операція була успішною. Нікого з атлетів не зловлено, а Росія здобула найбільше медалей на Олімпіаді, леко перегнавши свого головного суперника – США. Свідчення Г. Родченкова збігаються з минулорічним звітом Всесвітнього антидопінгового агентства (WADA). Побояючись за свою безпеку, Г. Родченков втік до Лос-Анджелесу за допомогою Б. Фогеля. У відповідь на запити преси в цій справі, Міністерство спорту Росії Віталій Мутко видав заяву минулого тижня, називаючи ці виявлення „продовженням інформаційної війни проти російського спорту“. („The New York Times“)

Чи жінки можуть бути дияконами?

РИМ. – Папа Франциск сказав, що він створить комісію для вивчення питання про те, чи жінки можуть бути дияконами в Католицькій Церкві. Папа заявив про це 12 травня під час асамблеї 900 провідниць жіночих релігійних чинів. Диякони виконують деякі функції священників. Вони мусять бути чоловіками, яким минуло 35 років життя. Створення ватиканської комісії не є гарантією змін. Така комісія може прийти до висновку щойно після кількох років праці, а її роль є лише дорадчою. („The New York Times“)

Північна Корея видалила кореспондента

ПХЕНЬЯН. — Північна Корея притримала довголітнього кореспондента Бі-Бі-Сі Рюперта Вінгфілд-Гейса разом з режисером та відеооператором, коли вони готувалися покинути країну. Після трьох днів затримання та восьми годин допитів, їх було звільнено 9 травня й вони вилетіли до Китаю. Північна Корея заявила, що Р. Вінгфілд-Гейса усунено за „образу гідності“ цієї комуністичної країни. У своїх недавніх звідомленнях про візиту разом з нобелівськими лауреатами до пхеньянського дитячого шпиталю, Р. Вінгфілд-Гейс сказав, що пацієнти виглядають „надзвичайно добре, але ніде не видно правдивого лікаря“. Він додав, що „все виглядає немов воно приготовлене“ до візиту, і що „ця країна настирливо намагається змалювати образ сили й досконалості“. Але „рівень контролю й нервовості, що ми їх пережили, виявляють слабкість та брак впевненості під зовнішнім виглядом“. („Newsweek“)

Іран хоче компенсації від США

ТЕГЕРАН. – 17 травня парламент Ірану проголосував за законопроект, який зобов'язує уряд вимагати відшкодування від США за „духовні й матеріальні втрати“. Ці втрати почалися 1953 року, коли США підтримали переворот в країні, внаслідок якого прийшов до влади Шах Магомед Реза Паглаві, котрий був при владі до 1979 року, коли почалась Ісламська революція. У законопроекті не означено грошової суми. Іранська економіка дуже потерпіла від міжнародних санкцій. Минулого року Захід погодився на знесення деяких санкцій в заміну за те, що Іран обмежить свою ядерну програму до мирних цілей. Але угода не знесла санкції США за іншу діяльність Ірану, головню підтримку тероризму, розвиток балістичних ракет та порушення людських прав. У квітні Верховний Суд США вирішив, що родини жертв теракту 1983 року в Ливані, до якого Іран був причетний, можуть дістати компенсацію в сумі 2 млрд. дол. з іранських активів, які є заморожені в американських банках. („USA Today“)

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- Понад 120 років на службі діаспори
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати:

973-292-9800 дод. 3042

Межа стійкості

Повернення Надії Савченко в Україну утворило площину для численних роздумів, передбачень і сумнівів. На лєтовіщі вона видалася різкою, відверто не хотіла обіймів і квітів. А ми ж усі так прагнули її звільнення, тож цей день став для нас святом.

Небагато було тих, хто спробував би зрозуміти саму Н. Савченко. На лєтовіщі вона передовсім попросила прощення у матерів, сини яких загинули на Донбасі. Це було зовнішнім виявом її розчарування. Два роки неволі – це два роки відсутності в Україні. Спілкування її впродовж двох років було обмежене оточенням ворогів. Вона прийшла з минулого. З того червня 2014 року, коли на Донбасі лютували вояки Стрєлкова. Коли збили Іл-76 з десантом, коли її ровесники гинули у терміналі Донецького лєтовіща, коли гинули на Савур-могілі. Її полонили за два дні до Іловайського оточення.

Минули два роки. Обрали нового президента. А на фронті усе ще гинуть молоді вояки. І їхнім матерям замало вибачень влади, урочистих похоронів і посмертних нагород. А Україна усе ще гине в корупції і внутрішніх незгодах. І її громадянам уже не сила чекати тих реформ, у боротьбі за котрі змагаються в сутичках з консерваторами минулого Михайло Саакашвілі і Лєшек Бальцєрович. Так, вже є декомунізація, вже майже визнана УПА, але монументи минулого ще не знищені, ще приховані, а ветеранів УПА вже можна перелічити на пальцях.

У таку дійсність повернулася з фронту Н. Савченко. Разом з нею можна запитати: чи доцільні були її страждання, чи не марно гинули і гинуть її ровесники? І запитувати слід не у Петра Порошенка чи Володимира Гройсмана, а у самих себе. Що кожен зробив для того, щоб війна закінчилася розгромом нападників, щоб корупціонери опинилися за ґратами, а життя стало достатнім?

Перед самою Н. Савченко тепер стоїть вибір: спочивати на Олімпі всенародної любові чи йти знову у бій проти минулого? Ми назвали цю дівчину символом України у стійкості, силі опору. Так, Україна теж витримала дворічний іспит опору чужій силі. І дійшла до межі, за якою можна або спочивати на лаврах (25 років незалежності – час на фаєрверки, звання і ордени), або братися до праці.

Н. Савченко, схоже, прагне такої праці. Йдіть же за символом України до бою проти минулого!

Повернення Н. Савченко викликало бурхливий відгук в Росії. Офіційні кола пропагують великодушність В. Путіна, який ніби спромігся на помилування засудженої бранки-„вбивці“. У соціальних мережах вона постає в образі „психічно-хворої бандєрівки“, яка ненавидить росіян. А спецслужби намагаються мобілізувати радикальний електорат України для реанімації ідеї „Майдану-3“ і розраховують, що цього прагнутиме Н. Савченко, яка покищо не до кінця розуміється в хитросплетіннях нової української політики.

ІСТОРІЯ

Єжи Гєдройць – символ доброти і дії

Ярослав Стєх

Українсько-польський форум істориків відбувся у Варшаві під кінець 2015 року, на якому обговорено питання діяльності українського й польського підпілля на теренах сучасної західної України на злагодження протистоянь між обома народами. Співорганізаторами форуму був Український інститут національної пам'яті та польський Інститут національної пам'яті. Доповідачами на форумі виступили професори Гжегож Мазур, Ігор Ільюшин, Іван Патріляк і Гжегож Мотика.

Представники України передали польським колеґам копію 10 томів справи з архіву Служби Безпеки України про польського підпільника 1940-их років Вацлава Капісто. Ці матеріали нещодавно були віднайдені і з ними ознайомлено польську сторону.

Серед названих у документах польських діячів посідає найбільш пріоритетне місце Єжи Гєдройць, князь гербу Гіпокєнтавр, який народився 27 липня 1906 року в Мінську. Був це надзвичайно активний і талановитий прихильник польсько-української співпраці, супротивник взаємних територіальних та інших претензій. Є. Гєдройць навчався у Варшавському університеті на юридичному та історичному факультетах. Під час студентських років дружив з українськими студентами, очолював організації „Корпорація Патрія“ і „Міжкорпораційне коло“, співпрацював з організацією „Державницька думка“, міжнародного відділу Центрального комітету Спільки студентської молоді, одночасно був редактором часописів „Академічний день“ і „Бунт Молодих“ (з 1936 року „Політика“).

На початку Другої світової війни опинився в Румунії, був у Окремій бригаді Карпатських стрільців і брав участь в боях у Тобруку, керував відділом військових часописів і видавництв Бюра пропаганди 11-го Польського корпусу, працював у Центрі підготовки танкістів у Галіполі (Італія).

Коли Польща попала під окупацію комуністичної Росії, Є. Гєдройць був призначений директором Європейського департаменту Міністерства інформації Польської Рєспубліки в Лондоні, належав до співзасновників Літературного інституту в Римі, а з 1947 року став головним видавцем часопису „Культура“ в Парижі, де розгорнув надзвичайно широку літературно-громадську працю. До видавництва „Культури“ приєднались численні польські еміґраційні публіцисти та письменники.

З українців до гурту належали Іван Кошелєвець, Борис Левицький, Іван Лисяк-Рудницький, Юрій Шевельов та інші, яких об'єднувала спільна ідея поєднання двох народів. Найбільшим досягненням Є. Гєдройця було видання українською мовою антології вибраних творів за редакцією Юрія Лаврінєнка-Дивнича „Розстріляне відродження“. У 1969 році у Бібліотеці „Культури“ з'явилася друга українська антологія „Україна 1956-1968“, яку на замовлення Є. Гєдройця впорядкував І. Кошелєвець.

Під керівництвом Є. Гєдрой-

ця вийшло понад 500 місячників „Культури“ і понад 70 збірників про найновішу історію – так звані „Історичні зошити“. В глухій темряві комуністичного поневолення видання Є. Гєдройця оживили читачів вірою і любов'ю до всіх тих людей, які були спрагли правди, добра і єдності.

При цьому творчому колективі створилася Польська група поєднання, яка видавала заклики і відозви, в яких між іншим були такі слова: „Брати українці, білоруси і литовці! Ми маємо спільну долю! Комунізм нищить однаково наші почуття народної окремішності, нашу культуру, нашу освіту, нашу віру, наш патріотизм, і нашу природу. Він також безоглядно розкидає та використовує багатства нашої землі. Однаково деморалізується наша молодь і винищується наша інтелеґенція. Наш спільний ворог є дуже сильний і лише спільні дії наших народів можуть довести до занепаду ненависного нами усіма московського більшовизму!“.

Підпілля з обох сторін робило спроби порозуміння декілька разів. Їхній спільний наскок на Грубєшів відбувся 26 травня 1946 року, де відділи УПА разом з польським командуванням обговорили детальний план операції проти сталінських чєкістів. Польська сотня здобула штурмом будинок тюрми і випустила всіх в'язнів. Відділи УПА під проводом сотенного Штандєри теж виконали всі намічені їм завдання. Восени 1946 року контакти послабли і обірвалися зовсім на весну 1947 року, коли численні комуністичні дивізії заблюкували пограничні терени і розпочалася злочинна акція „Вісла“.

Тепер велика історична місія, надія і відповідальність лягають на конструктивну працю з однієї сторони Володимира В'ятровича, а з другої – Анджея Кунєрта, сучасних керманічів Рад охорони пам'яті боротьби і мучеництва наших народів. Тому з великою шаною у цьому році відзначаємо 110-ліття з дня народження Є. Гєдройця, який зробив дуже багато для польсько-українського порозуміння. На вшанування його з ініціативи Посольства Польщі в Україні, підтриманої українською стороною, буде встановлена меморіальна дошка в історичній частині Києва, на фасаді Центру польських та європейських студій Національного університету „Кієво-Могилянська академія“. Іменем Є. Гєдройця буде названий Європейський колеґіум польських та українських університетів у Любліні.

Творча спадщина Є. Гєдройця нараховує понад 500 томів Бібліотеки „Культури“, серед яких 132 числа „Історичних зошитів“ і 636 видань часопису „Культура“. Є. Гєдройць входив до складу редакційної колеґії російського дисидентського часопису „Континєнт“, був членом редакційної ради українського квартальника „Віднова“, брав активну участь у акціях на захист свободи творчості і вільного культурного розвитку.

Помер Є. Гєдройць на 95-му році життя 14 вересня 2000 року і похований на цвинтарі Мазєн-Лафін неподалік Парижу.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзєвич

Редактори: Лєвко Хмєльковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддєзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Зберіг українське прізвище

8 лютого американський телеканал клясичного фільму показав фільми за участі кінозірки Голівуду Джона Годяка, який в українському середовищі відомий як Іван Годяк. З цього приводу пригадалася публікація про нього у „Свободі“, коли 1 березня 1944 року М. Чемний писав: „І. Годяк мусів звести на початку своєї артистичної кар'єри завзяту боротьбу за своє ім'я і походження. Як звичайно, фільмові продуценти та решта артистів радили йому змінити своє ім'я, бо, мовляв, Годяк важко вимовляти. На це І. Годяк відповів, що Годяк є чесне українське ім'я і він зовсім не має причини його стидатися і не думає його міняти“.

І. Годяк народився 16 квітня 1914 року в Пітсбургу, Пенсильванія, а батьки його – Василь і Ганна (з дому Погорілець) приїхали з села Грушатичі на Львівщині 1912 року. Чотирьох дітей вони виховували в українському дусі і пізніше І. Годяк брав лекції з вимови, щоб позбутися при фільмуванні українського акценту.

Загалом він грав у 34 фільмах. І. Годяк завжди брав активну участь у громадському й культурному житті української громади. Ось ще одна публікація у „Свобо-

ді“. 14 травня 1947 року на першій сторінці газета у статті „Небувалий успіх української допомогової імпрези в Чикаго“ розповіла, що 10 травня у міській опері відбувся благодійний концерт з участю І. Годяка. Газета писала: „Його глибокозмистовна 10-хвилинна промова під час коцрту, виголошена чистою українською мовою, схвилювала до глибини душі тритисячну публіку. В очах багатьох блистіли сльози“.

На допомогу українським біженцям було зібрано 12 тис. дол. У коцрти брали участь скрипалька Донна Гресько, оперові солісти Марія Полинйак-Лисогір та Олександр Кульпак, піяністка Ольга Дмитрів, об'єднаний український хор, яким керував Степан Чуба. На вечорі був головний секретар Українського Народного Союзу Дмитро Галичин.

Іван Годяк прожив неповних 42 роки. У нього стався серцевий напад, коли він саме збирався у будинку своїх батьків у Лос-Анджелесі на кіностудію для завершення роботи над фільмом „На межі всесвіту“.

Оксана Підсуха,
Київ

Проводять Рік Івана Франка

Товариство „Просвіта“ (голова Олександра Сумарук) в Самборі, Львівська область, повідомило Товариство Української Мови у США про те, що з нагоди Року Івана Франка 22 квітня відбувся конкурс на найкраще читання його віршів. Участь у ньому взяли члени „Молодої Просвіти“ сіл Самбірщини та декілька дорослих осіб з Народних домів.

Другий етап святкування запланований на кінець серпня – подорож до села Нагуєвичів, де наро-

дився І. Франко. В серпні самодіяльна симфонічна оркестра в Самборі виконає кантату „Каменярі“ для хору і оркестри, яку написав її диригент Роман Паньків.

На вересень плянують два конкурси „Краса Франкового краю“, де учасники будуть читати твори І. Франка і демонструвати вишитий одяг та розповідати, з якого села Самбірщини він походить.

Віра Боднарук,
Веніс, Фльорида

Учасники конкурсу читання віршів Івана Франка.

Російський історик: Чому росіяни не люблять українців?

Російський історик, професор Московського інституту міжнародних взаємин Валерій Соловей оприлюднив в соціальних мережах свою думку про те, чому росіяни не люблять українців.

1. Українці ніколи не знають, хто у них переможе на виборах. Ми, росіяни, не можемо жити з такою невизначеністю: ми завжди наперед знаємо, хто у нас переможе на виборах і як будуть розподілені владні посади.

2. Якщо українці вибрали злодія і хабарника, то вони не чекають закінчення його каденції, а просто його виженуть. Для росіян корупція, злочинство і свавілля – священний привілей влади.

3. Українці хочуть бути в Європі, а не в Азії. Вони не розуміють того, що знають росіяни: верховенство закону, свобода і права людини, ефективна економіка і соціальна держава – це злісні вигадки, які руйнують націю. Для духовного здоров'я немає нічого кращого від азійської деспотії.

4. Українці не соромляться працювати за кордоном офіціантами, слюсарями, збирати полуниці. У них застаріле уявлення про те, що кожна праця – почесна. Це не для росіян. Ми усі бізнесмени і шовмени.

5. Українці не змогли створити ефективну економіку. Не так росіяни, які піднесли ціну

на нафту до 120 дол. за бочку, а отримані гроші використали так ретельно, що тепер за рівнем життя випередили навіть Венесуелю.

6. Вислідом української праці скористалися олігархи. Зате в Росії все по-чесному!

7. Українці не захотіли зустріти хлібом і сіллю братні російські танки. Це було зрадою відвечної дружби наших народів!

8. Українці ховають своїх полеглих вояків, як героїв. Росіяни приховують свої могили.

9. Україна вперто не падає під тягарем своїх помилок, а Захід допомагає їй гальмувати падіння.

10. Українці мають співучий діалект, який їм розробили у австрійському генеральному штабі, і плекають свою наскрізь провінційну культуру. Вони не хочуть вживати могутній російський мат і відмовляються від великої російськомовної халтури.

11. Усі українці знають слова національного гімну і співають його зі сльозами на очах. Простяхи! Адже достатньо лише відкривати рота, зображуючи спів.

І, нарешті, головне, за що ми не любимо українців і що ми їм не вибачимо: вони вказують, що інший шлях можливий. Тут і тепер.

Переклад з російської мови:
„Свобода“.

На світлині – українці в 1945 році

Цю давню світлину мені подарував св. п. Андрій Паньків, який був політичним в'язнем в польській тюрмі Свентокшиж від 1919 до 1938 року. Вочевидь, на світлині зображені полонені в італійському таборі Ріміні у 1945 році, де утримували вояків 1-ої Української

дивізії Української Національної Армії, що здали зброю британцям в Австрії. Можливо, хтось з читачів „Свободи“ впізнає себе або своїх близьких на цій фотографії.

Михайло Дзіман,
Мейплвуд, Нью-Джерсі

Шукаємо відомостей про ветерана Армії УНР

Благодійний фонд „Героїка“, відомий своєю роботою з популяризації історії українського війська, досліджує біографії ветеранів Армії Української Народної Республіки, які мешкали за межами України.

Просимо читачів „Свободи“ подати будьякі біографічні відомості з життя останнього ветерана Армії УНР майора Миколи Личика (5 лютого 1897-20 березня 1999), який жив та помер у Чикаго, зокрема життєпис, спогади, світлинки,

відомості про місце поховання і стан могили.

Відомості про М. Личика та інших ветеранів Армії УНР, які мешкали за межами України, просимо подавати на адресу: Павло Подобед, пров. Артилерійський, 1-а, кв. 80, 03113 Київ, Ukraine. Електронна пошта: heroic.spirit@gmail.com.

Павло Подобед,
керівник
Благодійного фонду „Героїка“,
Київ

Шановні дописувачі! Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі .doc.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вшанували трагедію кримських татар

Марія Климчак

ЧИКАГО. – Прем'єра документального фільму „Боротьба за домівку: кримські татари” відбулася в Українському Національному Музеї 7 травня.

„Я вирішила розповісти у Сполучених Штатах Америки, Канаді, Західній Європі історію мужності, і, понад усе, надії. Це фільм для людей, які не надто обізнані про ситуацію в Україні, передусім, у Криму”, – зауважила у розмові з глядачами режисер Христина Пашин. Вона є українсько-американською мультимедійною журналісткою, працює лектором журналістики в Нортвестерн Університеті Катару, має ступінь магістра журналістики, друкується у відомих виданнях.

Сам фільм переплетений розмовами з мешканцями Криму, істориками, жертвами депортації, російськими націоналістами і кримськотатарськими активістами, включно з провідником кримських татар Мустафою Джемільовим, які

провела журналістка особисто та при допомозі своїх кримських колег.

Спростовуючи міт, поширений російською пропагандою, що історично Крим нібито належить Росії, режисер зізнався: „Я хотіла розказати про корінний народ Криму, який проживав тут з давніх часів, донести до американців історію народу, який у 1944 році пережив справжній геноцид”.

Приємною несподіванкою стало звернення з подякою для української громади в Чикаго і особисто до Х. Пашин від Рефата Чубарова, українського кримськотатарського політика і громадського діяча. Він подякував за увагу, за велику працю в справі поширення правди про Крим у минулому та його сьогодні.

Генеральний консул України у Чикаго Лариса Герасько активно підтримувала проект, повідомляючи про нього дипломатичні корпуси інших держав. Після перегляду кримськотатарська аме-

Христина Пашин та Генеральний консул України в Чикаго Лариса Герасько (зліва).

риканка Джіна Тунар поділилася своїми переживаннями за долю свого народу та подякувала українцям за підтримку.

На знак єднання між українцями США, України та кримськотатарськими народами в музеї 20 травня було викладено з свічок символ кримськотатарського народу – Тамгу. Цього дня відбулася церемонія вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу з ініціати-ви Дж. Тунар та при підтримці відділу в Іліной Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) та Українського Національного Музею.

Захід відвідали священники українських церков та представники громадських організацій. Із словом до громади звернулися голова відділу УККА в Іліной Ігор Дячун, заступник голови та президент фундації Києво-Могилянської академії Марта Фаріон, президент музею Лідія Ткачук, куратор Марія Климчак, Дж. Тунар, яка принесла у знак пам'яті чорні троянди. Була відеопрезентація про історію депортації татар під спів переможниці пісенного конкурсу „Євробачення-2016” Джамали. Технічне оснащення забезпечили Володимир Тюн та Мотря Мельник. Виступ консула України у Чикаго Ігоря Боднара засвідчив несхитну позицію української держави про те, що Крим – це Україна.

Дирекція музею з гостями. (Фото: Володимир Тюн)

Привезли борщ до шпиталю

Левко Хмельковський

ПАРСИПАНИ, Нью-Джерсі. – 21 травня Руслан Якобчук і Сергій Багулов з Української євангельської церкви у Савт-Рівері, Нью-Джерсі, відвідали у Вашингтоні поранених українських вояків, які перебувають на лікуванні у „Walter Reed National Military Medical Center” в Бетесді, Мериленд. Гости привезли землякам борщ, ковбасу та свіжі числа тижневика „Свобода”. До частування борщем долучилася Джетая Тейлор з Військово-морських сил США, яку теж лікують у медичному центрі.

Вадим Мазниченко на фронт потрапив з Корсунь-Шевченківського на Черкащині і на війні перебував лише три дні. 30 вересня 2015 року під час жорстокого мінометного обстрілу біля села Старогнатівки втратив ліву руку і половину правої ноги. У Вашингтоні йому зробили протези і він показав гостям як вправно вирізає папугу з ананаса. Вдома на його повернення чекає кохана дівчина Яна з села Деренківце.

У липні 2014 року в бою під Георгіївкою міною був поранений Олександр Косолапов з міста Щастя на Луганщині, боець батальйону „Айдар”. У нього були травмовані обидві ноги, втратив багато крові. До тям довго не приходив. Він розповів про себе: „Після звіль-

нення рідного міста Щастя, моя сім'я переїхала до Львова. В бою було в мене 20 чоловік і два танки. Ми мали тримати дорогу з боку Лутугіного. Перший набій розірвався біля танка, а другий прямо на мені і майже відірвав мені ногу. Там залишився мій син Володимир і він тримає оборону. Я воював за свою батьківщину. До 2004 року був звичайним з „рускоязычного населення Донбасу”, вважав СРСР своєю батьківщиною, називав українців – хохлами. Особливо вплинув на мене Майдан 2004 року. Тоді я почав вчитися бути українцем. Коли мої земляки дізналися, що я пішов воювати за Україну, то вони зненавиділи мене. Кожен з них вважав за необхідне подзвонити мені і пообіцяти відрізати мені голову. Свати поставили дочці ультиматум: або вона їде разом з ними у Росію, або вони лишать її саму і забирають з собою маленького онука. Дочка і син зробили вибір, а свати втекли самі, залишивши онука”.

С. Багулов теж з Луганська і теж став на бік України. Разом з дружиною Настею вони вже вислали воїнам чимало пачок з подарунками. Їздили й самі на фронт.

Гостей вітала у шпиталі й Дж. Тейлор, маючи нагоду показати вміння службової собаки Кахари, яка вдень і вночі допомагає у щоденних потребах.

У американському медичному центрі зустрілися Джетая Тейлор (з службовою собакою) і українці (зліва) Вадим Мазниченко, Сергій Багулов, Олександр Косолапов і Руслан Якобчук. (Фото: Марко Кобилинський)

Школу підтримав чемпіон американського футболу Майк Дитка

Марія Климчак

ЧИКАГО. – Майк Дитка – колишній гравець Національної ліги з американського футболу, телевізійний коментатор і тренер, 5 травня був розчулений співом школярів Української католицької школи св. о. Миколая. Про це він сказав у своєму слові під час благодійного обіду на підтримку катедральної школи у власному ресторані.

Шкільний хор під керівництвом Ірини Дичій виконав перед гістьми кілька американських пісень та Шевченкову „Зацвіла в долині червона калина”.

Майк Дитка, він же Михайло Дичко, народжений в Карнегі, Пенсильванія 18 жовтня 1939 року, є нащадком українців першої хвилі еміграції. Батько працював на залізничній станції. Син любив спорт, грав у шкільних командах з баскетболу, бейсболу та футболу. Після закінчення школи його зарахували гравцем відомої команди „Чиказькі ведмеді” (Chicago Bears), а вже наступного року газети писали про новачка, як найсильнішого гравця в обороні. Понад 11 років він грав в різних командах Національної футбольної ліги США, а з 1982 року став одним з найуспішніших головних тренерів команди „Чиказькі ведмеді”.

Зустріч із знаменитим спортсменом не була випадковою. Катедральна школа св. о. Миколая шукає джерел фінансування. Упродовж багатьох років головними спонсорами школи є Фондація „Спадщина” 1-го Федерального щадничого банку „Певність”, Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч”, Фондація „Самопоміч”, фундація „The Big Shoulders Fund”, яка надає учням стипендії та спо-

Учні школи із славним спортсменом Майком Диткою.

нзорує різні програми. Загальна економічна криза та зменшення потоку дітей кілька років тому поставили школу перед питанням закриття. Всього за три роки спільними зусиллями вдалося подолати труднощі та виробити модель нової школи, поставити її в ряд найкращих католицьких шкіл міста.

Перший крок порятунку зробив Лев Голубець, батько двох учнів, який звернувся до потенційних донорів, що гарантували фінансове

майбутнє школи. Першою допомогою подала парафія свв. Володимира і Ольги в Чикаго та численні меценати.

Рад директорів очолила Ірка Ткачук, колишня випускниця школи. З підтримкою Владики Ричарда Семіна, громада отримала єпископські звернення. Активісти комітету випрацювали плян довгострокової діяльності катедральної школи св. о. Миколая, щоб підняти престиж та рівень освіти на новий рівень. Як результат, число учнів збільшилося від 90 до 159.

Шкільні реформи дали свої плоди. Учителю природознавства Меліса Талабар-Матвіїшин отримала американську нагороду для вчителів „Золоте яблуко” у номінації „Відмінник освіти”. Також у школі запроваджено унікальну інноваційну програму, згідно з якою працюють лише кілька шкіл міста. Випускники школи продовжують навчання в найкращих приватних та публічних школах. Нова директорка італійка Анна Сирілі разом із заступницею Лізою Свитник та вчительським колективом за короткий час зуміли вивести навчальний процес на якісно новий рівень. Батьківський комітет, який очолює д-р Данило Бутенко, всіляко допомагає у виховному процесі.

Травень 2016 року увійде в історію школи вечерею благодійників у ресторані „Mike Ditka's Restaurant”. Другий поверх ресторану заповнили гості, вчителі, учні. Сам господар радо вітав кожного, бажаючи мати автограф та фото із зіркою стояли в черзі. Мотря Мельник створила відеопроєкцію з інформативним матеріалом, представленим за столами гостей. Бажання бути спонсором вечора в номінації „Платиновий-10K”, виявили Фондація „Спадщина” 1-го Федерального щадничого банку „Певність” та Фондація „Самопоміч” Української Американської Федеральної Кредитної Спілки „Самопоміч”. Ці українські інституції продовжують залишатися головними донорами школи. До них та інших меценатів, номінованих як „золоті”, „срібні” та „бронзові”, звернулися під час офіційної частини директор школи А. Сирілі та І. Тка-

Майк Дитка отримав від школи св. о. Миколая в подарунок булаву, як символ українського духу. (Фото: Генрі Фаярдо)

чук. Загалом було зібрано 80 тис. дол., як гідний почин до відзначення 80-ліття школи.

Серед „золотих” номінантів вечора – компанія „Assurance Agency”, Алан Голуб, д-р Павло і Леона Надзікевичі, що склали даток у пам'ять друга дитинства, колишнього випускника школи Ореста Хринівського, а також І. Ткачук.

„Срібні” номінанти – д-р Марко та Ірка Демуси, Ліда Девоншайр, д-р Андрій і Христина Горчинські, д-р Іван і Ліліана Куцани, д-р Андрій і Мотря Мельники.

„Бронзові” – Андрій і Віра Еліяшевські, д-р Володимир і д-р Уляна Маркови, д-р Юрій Мельник, Ліда Ткачук, Ореста Ткачук.

Гості були приємно вражені родинною атмосферою, подарованою родиною М. Дітки, його дружиною та сином. Кожен гість отримав на згадку листівку-подяку від одного з учнів школи, М. Дітці школа подарувала булаву, як символ непереможності українського духу, дружині Діані – вишивану сорочку.

На концерті виступив Василь Нечеп

Співає Народний артист України Василь Нечеп. (Фото: Богдан Ліський)

Богдан Ліський

ПОРТЛАНД, Орегон. – Організація Українсько-американського культурного товариства у співробітництві з спонсорами – Українською Федеральною Кредитовою Спілкою, „Choice One Insurance Agency”, „Premier Euro Food” і рекламно-інформаційним журналом „Канон” влаштувала 22 травня у залі „Ворнер Пасифік коледжу” благодійний концерт народного артиста України Василя Нечепи, щоб зібрати фонди на відправлення контейнера з медичними препаратами для лікарень в Україні.

Концерт почався молитвою пасторів українських протестантських церков. Релігійні пісні виконав гурт Української біблійної церкви „Скеля Спасіння”. Привітання виголосили президент Українсько-американського культурного товариства Ігор Левків і д-р Андреа Кук, президент коледжу.

Потім Народний артист України, лавреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка, кобзар-лірник, представник старовинної Чернігівської кобзарської школи В. Нечеп, вбраний у стилізований козацький стрій, розшитий золотистими нитками, з довгим волоссям та густими вусами, грав на кобзі і співав українські пісні, захоплюючи високою майстерністю присутню публіку.

**Приїжджайте з друзями!
Цікаві, навчальні лекції, смачний харч,
приятний настрій та приємний відпочинок
у мальовничому куточку!**

Закликаємо сеньйорів!

КОНФЕРЕНЦІЯ СЕНЬЙОРІВ

Від неділі, 12 червня до п'ятниці, 17 червня, ц.р.

Реєстрація - неділя, 4 год. по пол.

Члени УНС – одна особа –	\$600	Дві особи –	\$520 від особи
Не члени УНС – одна особа –	\$655	Дві особи –	\$540 від особи
Члени УНС – за одну ніч –	\$175	Дві особи –	\$145 від особи
Не члени УНС – за одну ніч –	\$180	Дві особи –	\$155 від особи

Побут включає 5 нічлігів, харчування від понеділка зі сніданком до п'ятниці з полуденком.
Включає бенкет, доповіді, розвагові програми, податки та чайові.

Бенкет - четвер, 16 червня, ц.р. - \$60 від особи
Не забудьте вишиванки на бенкет!

Soyuzivka Heritage Center
216 Foordmore Rd, Kerhonkson NY, 12446
845-626-5641

За інформацією –
otrytjak@unamember.com
Оксана Тритяк 373-292-9800, ext. 3071

По можливості,
будь ласка,
привезіть ваші „скарби“
на ліцитацію.

**Бінго, Ліцитація!
„Здоровість“ часника!
Способи відмолодження!
„Wine pairing“ з вечерею!**

Спонсор – Український Народний Союз

**Майбутнє
своєї родини
забезпечте тепер**

**Отримайте більше
з УНСоюзом**

ДОВГОТРИВАЛІ АНУІТЕТИ

* Відсотки тільки
на перший рік
Всі пенсійні рати
підлягають змін.
Дійсні не в усіх
штатах.

3%*
5-РІЧНИЙ

3.5%*
7-РІЧНИЙ

4%*
9-РІЧНИЙ

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС:

888-538-2833

- Без додаткових адміністративних оплат від продажу і збереження
- 10% можна вибрати без штрафу
- Мінімальна сума вкладки тільки \$1,000
- Довгострокове переривання контракту (вибір грошей) можливе за умов:
 - Поліса дотримується до кінця терміну
 - У випадку тяжкої недуги
 - Вимог старечого дому
 - Медичних видатків, пов'язаних з нещасними випадками

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації: 800-253-9862 • Fax: 973-292-0900
www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

2016 РІК – РІК ІВАНА ФРАНКА

Доля Великого Каменяра

Сергій Федака

Іван Франко – цілий материк на плянєті українського духу. Саме він має найбільш об'ємну біографію з-поміж усіх українських авторів – у 10 томах, 11 книгах (5,000 сторінок) за авторством Романа Горакка і Ярослава Гнатива (вийшла 2000-2009 і удостоєна Шевченківської премії). Зараз багатьом літераторам присвячено окремі персональні енциклопедії, але тяжко навіть уявити, яким гігантським може бути подібний довідник в І. Франка.

Кожний чоловік має посадити дерево, збудувати дім і виростити сина. Це І. Франко здійснив. Одружився він у 30 років. Як сам писав: „Тричі мені являлася любов”. Насправді тих спроб було значно більше, та життєві обставини не

сприяли одруженню, адже за свою революційну діяльність І. Франко пережив аж чотири арешти (1877, 1880, 1889, 1892). Дружина Ольга (1864-1941) мала спадкове психічне захворювання, яке загострилося 1900 року. Після загибелі першого сина вона чотири роки (1914-1918) провела у божевільні. А все ж удвох вони виховали трьох синів і дочку (Андрій, Тарас, Петро, Анна).

Андрій (1887-1913) починав фактично як батьків секретар, успадкував ряд його зацікавлень, але помер зовсім молодим від нещасного випадку. Петро (1890-1941) був січовим стрільцем, організатором авіаполку Української Галицької Армії, педагогом і письменником, знищений сталінським режимом, саме його нащадки (його двох дочок) і складають зараз більшість продовжувачів Франкового роду.

Дружина ж Петра Ольга відома як авторка і досі популярних кулінарних книг.

Щасливіше склалася особиста доля в Тараса (1889–1971), що був філологом-античником, членом Спілки письменників, викладав у Київському університеті. На сьогодні найстаршим з нащадків І. Франка є його онук інженер Роланд Тарасович (народжена 1932). Інша онучка Зеновія Тарасівна (1925-1991) – відома дисидентка, літературознавець, дослідниця спадщини свого діда. Вона, як і дід, написала дві дисертації, та на відміну від нього їй не дозволили захистити жодної.

Каменярева донька Анна (1892–1988) певний час жила на Закарпатті у Білках, де мав лікарську практику її чоловік Петро Ключко. Потім відвідала Закарпатську область у 1967 році. Залишила безцінні спогади про батька. Але її гілка, дійшовши до правнуків Каменяра, на них і урвалася.

Власний дім І. Франко збудував

у 46 років (Львів, вул. Понінського, 4, тепер – вул. І. Франка, 152). До того (а також після) він змінив у Львові близько десятка помешкань. Мав три невдалі спроби стати депутатом галицького сейму та австрійського парламенту (1895, 1897, 1898), але вперто продовжував будувати великий дім на ймення Україна.

1902 року Франко посадив грушу, яка досі росте біля його будинку-музею. Та значно більше він насадив інших дерев, котрі плодоносять понині. Адже він був першим українським професійним літератором, який жив зі свого пера (бо бажаної викладацької посади так і не отримав). Та й зараз у нас таких усього кілька осіб, що живуть за рахунок гонорарів.

(Продовження в наступному числі)

Сергій Федака – доктор історичних наук, професор Ужгородського Національного Університету, письменник.

Презентували роман Юрія Щербак

Книжка Юрія Щербак „Зброя судного дня“. (Фото: Національний музей літератури України)

КИЇВ. – 12 травня у Національному музеї літератури України відбулася презентація нового документально-фантастичного роману Юрія Щербак „Зброя судного дня“, на яку завітали численні шанувальники творчості письменника. Також була присутня вся родина письменника, зокрема дружина Марія Щербак, яка є помічницею, першим слухачем та першим редактором творів видатного прозаїка.

Дія роману відбувається в 2014-2015 роках, коли вирішується доля України. Щоб зупинити російську агресію, група українських патріотів таємно створює ядерну бомбу для Володимира Путіна.

Модератор презентації, директор видавництва „Ярославів вал“, видавець роману Михайло Слабошпицький, зазначив, що книга написана в суворій, епічній стилістиці апокаліптичного пророцтва: фантазія автора може стати реальністю історії. Про це йшлося й у виступах літературознавця Вадима Скуратівського, генерала Олександра Скіпальського, письменниці Любові Голоти, поетів Дмитра Павличка і Валерія Гужви, директора Інституту мовознавства Павла Гриценка, письменника Сергія Грабара. Заключне слово мав Ю. Щербак, який подякував всім причетним до презентації та видання книги.

Soyuzivka Festival Committee

Is conducting a

Talent Search

Calling all young talent, (musicians, singers, dancers)
ages 10-21
to perform at the Soyuzivka Cultural Festival,

Young Artists' Concert

**Sunday afternoon, July 10, 2016
on stage at Veselka Hall**

Submit videos, CDs

Email: unf@unamember.com
Mail: Soyuzivka Festival Committee, PO Box 280,
Parsippany, NJ, 07054. They will not be returned.

До 150-річчя від дня смерти члена „Руської Трійці“ Івана Вагилевича

Ярослав Стех

Ціль... єсть: опікування ся народністю руською, причинення ся до її свобідного і незалежного розвитку, а при тому – удержування згоди і єдності з миром соплеменної народності в нашої спільній отчині.

Іван Вагилевич

Одним з піонерів нової української літератури в Галичині був Іван Вагилевич, котрий увійшов в історію нашої культури як талановитий письменник, літературознавець, лінгвіст, фолклорист, етнограф, краєзнавець та громадсько-культурний діяч. Уся його діяльність була спрямована на те, щоб західна гілка нашого народу відчувала себе органічною частиною української нації.

Намагався він підняти рідний народ до висот європейської культури, оновити мистецьке слово, поставити його поряд з літературними досягненнями представників інших народів.

Він, під впливом Маркіяна Шашкевича (1811-1843) та разом з Яковим Головацьким (1814-1888) творили знаменитий творчий гурток, який увійшов в історію українського письменства під назвою „Руська Трійця“, якому судилося зіграти вирішальну роль в українському національному відродженні.

Завдяки „Трійці“ вийшла славетна „Русалка Дністровая“ в якій М. Шашкевич писав: „Мали і ми наших співців, але найшли тучі й бурі, тамті замірили, а народів і словесності на довго ся здрімало“. Цей творчий гурток був тим вогником, який пробудив нарід до духовного і повноцінного життя.

Народився Іван Вагилевич 2 вересня 1811 р. у селі Ясень (тепер Рожнятівський район Івано-Франківської області) в сім'ї священика о. Миколая. Дитячі роки Іван провів серед мальовничої бойківської природи, вчився в чотирикласній школі Бучача, а далі у станіславській гімназії.

В 1830-1838 роках, студіюючи у Львові, І. Вагилевич познайомився з

М. Шашкевичем та Я. Головацьким. Під натхненням М. Шашкевича став плідно працювати. Поміщував свої вірші, наукові розвідки та мистецькі твори у „Русалці Дністровій“, за свою активну творчу роботу попав під нагляд поліції. Захоплювався етнографією, досліджував історію та археологію, листувався з літераторами і фолклористами. Його твори були надруковані в місцевих виданнях: „Хасопис чеського музею“, „Варшавська бібліотека“, „Дневник Руський“, „Gazeta Lwowska“ та інших.

Постать І. Вагилевича знаменувала собою народження нової української літератури в Галичині. В 1837 році він написав „Гуцули, мешканці Східного Прикарпаття“, а 1839 році „Бойки, русько-слов'янський люд у Галичині“. У 1841 році написав працю „Лемки – мешканці Західних Карпат“, яка вперше опублікована в ч.4 журналу „Народна творчість та етнографія“ за 1965 рік. У цій праці він один з перших увів у літературу етнографічну назву „лемки“ та подав кілька різновидів слова (лемочко, лемча, лемак, лемчак), що свідчить про давнє існування цієї назви. Помілявся він у питанні про походження назви, бо виводив її від неживаного тут слова „лемзиги“. Цінним у праці є розділ про етнографію лемків, зокрема про їх одяг. Уміння глибоко розкривати самотні риси в побуті верховинців свідчить про те, що І. Вагилевич добре знав звичай населення західних Карпат. Згодом написав „Про упирих та відьом“, а у 1945 році видав граматику української мови (польською мовою).

Іван Франко так характеризував І. Вагилевича під час його навчання і праці у Львові: „Бачимо молодого чоловіка, повного надії на будуще, спеціально на наукову кар'єру.

Він знайомий з широким кругом інтелектуальних і привілейованих людей, часто подорожує по краю, збирає етнографічні, історичні та всякі інші матеріали, носить з науковими працями, про які згадують і заграничні публікації та товариства“.

І. Вагилевич хотів працювати на слов'янських катедрах Києва або Харкова, але царський уряд йому відмовив. Він приєднався до політичної організації „Руський собор“ і був редактором її органу „Дневник Руський“. Отримавши ієрейські свячення, став парохом в селі Нестаничах на Золочівщині в 1846-1848 роках.

У 1848 році, під впливом „Весни народів“ залишив парафію. Працював редактором газети „Дневник Руський“, але редакцію незабаром закрили. Консисторія відмовила йому в дальшій праці на парафії і він тоді перейшов на протестантизм. Його економічна ситуація ускладнилася і він був змушений працювати на хліб у польських та чеських видавництвах.

Протягом 10 років працював в принагідних роботах, щоби прогодувати дружину та дітей: був перекладачем української мови, друкував статті в „Газеті львівській“ та коригував виступи депутатів галицького сейму. В 1848 році він написав „Замітки о руській літературі“, „Монастир Скит у Маняві“ та ряд інших творів. У 1862 році одержав посаду міського архівара, на якій працював до смерті.

Родина Вагилевича складалася з дружини Амалії, яка померла 3 лютого 1882 у віці 55 років, сина Володимира, учня класичної гімназії у Львові, котрий помер 11 березня 1863 у віці 16 років, та сина Михайла, який помер трирічним 1864 року. Незважаючи на складні життєві обставини, І. Вагилевич далі продовжував творчо працювати, особливо з Августом Бельовським, на ниві історичної науки, передусім джерелознавства. Написав низку праць, які мають зразкове джерелознавче підґрунтя. Підго-

тував опис дако-романської мови з додатком дакійсько-польського словника. Збирав і опрацьовував лексичні матеріали для словників, зокрема, українсько-німецько-латинського. Цінні його етнографічні праці про гуцулів, бойків, лемків та літературу. Переклав „Слово о полку Ігоревім“ українською і польською мовами, давши науковий коментар (опубліковано у Зошитах НТШ, т. 234., Львів, 1997).

Незважаючи на всю суперечливість життя, творчість І. Вагилевича залишається для української історії літератури перлиною, у багатьох ділянках стає відкривачем фолклорної й мовної тематики.

Він помер 10 травня 1866 року у Львові. Тіло поховано на Личаківському цвинтарі на полі ч. 5. Деякі дослідники твердять, що ця могила не автентична. Роман Горак стверджує (1987), що могила І. Вагилевича знаходиться неподалік могил М. Шашкевича та І. Франка.

В 1995 році відкрито музей в селі Ясень, на батьківщині видатного письменника, етнографа і просвітителя. Музей розташований у будинку, що колись належав родині письменника, біля якого в 1937 році було споруджено пам'ятник з написом: „Пробудителям Галицької землі отцям М. Шашкевичеві, Я. Головацькому та І. Вагилевичеві в століття „Русалки Дністрової“. В 1970-их роках пам'ятник перебудовано. У музейних п'яти кімнатах розміщено понад 1,000 експонатів. Це в основному друковані видання, документальні матеріали, які передала музеєві Львівська наукова бібліотека ім. Василя Стефаника, предмети побуту і гончарні вироби, одяг, взуття, якими користувалася колись родина Вагилевичів та жителі його рідного села. Для вшанування наших національних пробудителів, 31 грудня 2013 року в Івано-Франківську відкрили перший в світі пам'ятник „Руській Трійці“.

Дві Європи...

(Закінчення зі стор. 1)

історії зло, спрямоване, навіть під найпривабливішими гаслами, проти свободи, особистої і національної. Не вдається війною – можна економікою, технічним, технологічним „прогресом“, „масовою культурою“, приладами глобалізації.

Ціль для зла все та сама – Христос і євангельські заповіді, християнські світогляд і мораль. Назовні ще залишаються позірні священними людські права, але саму людину поглинає всесильний культ споживання, „свободи“ розвиваються в напрямі одностатевих шлюбів і зневаги до слів „батько“ і „мати“, „чоловік“ і „дружина“, а Різдво Христове вже набуло „неутрачальної“ назви – „Зимове свято“.

Сьогодні християни, як і в перші сторіччя Христової ери, знову гонимі в усьому світі. У спеціальному зверненні до Ради з прав людини ООН в березні 2011 року представник Ватикану Стівен Томасі повідомив, що кожного року гине за віру 100 тис. християн; серед кожних 100 осіб, убитих з релігійної ненависти, 75 – це християни.

Колись християнська Європа

нині об'єднується на антихристиянських принципах „глобальної етики“. Керуючись нею, Європейський Союз у своїй конституції ні словом не згадує, що Європа виникла саме на основі християнських цінностей. Що таке „етика“, в якій нема місця для віри, наші читачі більше довідаються з вміщеної в Альманасі Українського Народного Союзу на цей рік статті Маргарет Пеетерс „Що несе з собою „глобальна етика“.

А тим часом в Європі горять християнські церкви. В Норвегії за останні 20 років згоріло 36 церков. В Німеччині, починаючи від 1990 року, закрилося понад 300 християнських храмів. На їхньому місці будуються мусульманські мечеті. „950 млн. африканців і арабів похоронять Європу до середини сторіччя“, – песимістично, але не без підстав припускає німецький соціолог і демограф Гюннар Гайнзон. А роман російської письменниці Олени Чудінової має симптоматичну назву: „Мечеть Паризької Богоматері“...

Вже нині об'єднана Європа розплачується за знищення християнської спадщини і національної ідентичності. Починаються тертя і розколи в ЕС. Політичний маятник схиляється вправо, в радикальний консерватизм і національну самоізоля-

цію, що також не є виходом з ситуації.

То неже континент, який багато разів у своїй історії засвідчував здатність виходити з тяжких випробувань, на цей раз приречений?

Сьогодні політичні і релігійні мислителі все пильніше увагу звертають на Центральну Європу і слов'янський світ з його невикористаним духовним потенціалом. Ще у XVIII ст. німецький філософ і засновник науки про історію культури Йоган Гердер писав про велике майбутнє нашої нації: „Україна в майбутньому стане новою Елладою. Прекрасний клімат цього краю, весела вдача народу, його музичний хист, родюча земля прокинуться, з багатьох малих племен постане культура, і її межі простягнуться до Чорного моря, а відтак ген у далекий світ...“.

Сучасний голяндський культуролог Іарі Салман своє дослідження „Зцілення Європи“ закінчує такою думкою: „У Центральній Європі виникають імпульси, котрі дають людям сили присвячувати себе проблемам мирного існування, збереженню довкілля, проблемам прав людини і вільного духовного розвитку. Імпульси ці поширюються на весь світ“.

Вже безперечним явищем є ця нова роль Центральної і Східної

Європи в дальшій долі континенту – досить прикладу Польщі чи неслов'янських Угорщини та Румунії. Це дало підстави американській аналітичній організації „Stratfor“ зробити висновок, що в найближче десятиріччя можна очікувати занепад Росії, кризу Європейського Союзу, „в усьому світі послаблюватиметься роль геополітичних союзів – натомість на передній план знову вийдуть національні держави... Загалом світ повертається до більш реалістської концепції міжнародних взаємин“.

Реалістська концепція вимагає дивитися на ЕС не крізь рожеві окуляри. Як пише політолог Геннадій Друзенко, „українські політичні провідники розповідають народу про Європейський Союз, яким він був учора, а не яким він є сьогодні чи буде в майбутньому. Замість того, щоб аналізувати, що з ЕС буде після завтра, коли ми матимемо теоретичний шанс на вступ. Проте засадничі цінності Європи – свобода, демократія, солідарність – в Україні на рівні суспільства проявилися набагато краще і чистіше, ніж в Європейському Союзі. Волонтерський рух – найкращий приклад, як солідарність, про яку забувають європейці, може врятувати країну“.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Прийшли до витоків українського слова

До „Свободи“ надійшли вміщені нижче дві вістки про відзначення 22 травня у історичному селі Пересопниці, Рівненська область, свята української мови, культури і духовності.

Учасники і організатори літературного конкурсу „Перло многоцінне“ у Пересопниці. (Фото: Олександра Нагорна)

Олександра Нагорна

До села на свято української мови, культури і духовності завітали численні гості з усієї Рівненщини – просвітяни, громадські активісти, священники, депутати, письменники. Останні представили свої нові книги, а Літературний музей Уласа Самчука із Рівного – виставку літератури з власної бібліотеки.

Дітям вручили перші збірки власних творів. Одним з організаторів свята був голова обласного об'єднання Всеукраїнського товариства „Просвіта“ Іван Ветров, який розповів: „Обласний літературний конкурс „Перло многоцінне“ ми проводимо щороку, найкращі твори друкуємо в альманасі „Проріст“ і вручаємо його дітям-переможцям саме на цьому святі. Сама назва конкурсу „Перло многоцінне“ – від нашого славного земляка Кирила Ставровецького. Цього року минає 435-та річниця від дня його народження і 370-

та річниця від дня смерті“.

Цьогорічний випуск альманаха видано за сприянням депутата Сергія Подоліна.

Канцлер Рівненської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату Сергій Лучанін зазначив: „Ми згадуємо про писемну спадщину українського православ'я. Як і кожного року, пройшли хресною ходою при співі церковних пісень, щоб знову і знову помолитися на цьому святі місці. Понад 20 років українська громада приходить сюди, щоб вшанувати пам'ять Першокниги, щоб подякувати Господеві за те, що ми живемо в незалежній Україні“.

Письменник Євген Шморгун вручив початкуючим авторам альманаха „Проріст“ з такими словами: „Я тішу себе надією, що ці діти на все життя понесуть у душі і в слові дух Пересопниці“.

На святі згадувалася історія Пересопницького Євангелія і перші кроки до встановлення пам'ятника Першокнизі.

Євген Цимбалюк

22 травня, в день перепоховання Тараса Шевченка в Україні, в селі, яке вважається батьківщиною української Першокниги, відбулося свято української мови, культури та духовності, присвячене 455-річчю Пересопницького Євангелія та п'ятиріччю культурно-археологічного центру „Пересопниця“.

Розпочалося свято з Богослужіння у Свято-Миколаївській церкві й продовжилося хресною ходою до пам'ятника Першокнизі.

Були виставка скульптур з дерева мистця з Любомля Володимира Філіпчука і дві п'єси, поставлені народними драматичними колективами з Рівного та села Зоря – „Князь Осьмомисл“ Лідії Рибенко та „Великий задум княгині Заславської“ Миколи Федоришина.

Заслужений артист України, письменник Олексій Заворотний в княжому образі у легендарній Пересопниці. (Фото: Євген Цимбалюк)

В Моршині зустрілися ветерани і діти

Олександр Костирко

МОРШИН, Львівська область. – Свято День героя розпочалося в містечку 22 травня з велопробігу 50 учасників з Болехова, Долини, Стрия та Моршина. Його присвятили загиблим воїнам. Серед проводжаючих були присутні їхні родини. Після молитви колона рушила до міст, звідки приїхали велосипедисти і де поховані воїни, що загинули на сході України, а також де проходили визвольні бої за незалежність України і де загинули воїни УПА. На їх могилах покладали квіти, співали патріотичні пісні.

Наступного дня святкування проводилося в оздоровчо-реабілітаційному центрі воїнів ОУН і

УПА „Говерла“. В актовій залі було багато присутніх людей, які колись боролися за свободу рідного краю, а зараз проходять лікування.

Виступив голова Крайового братства УПА Олесь Гуменюк (псевдо „Скорий“), який сказав: „Воювали і гинули молоді хлопці під час Другої світової війни. Їх ніхто не вчив воювати, вони не зазнали любови, не залишили по собі наслідників. Подібна ситуація і зараз, коли гинуть молоді українці за українську державу“.

Виступ моршинський дитячий зразковий театр української пісні „Джерельце“ під керівництвом Ірини Король. Діти співали повстанські пісні. Зустріч закінчилась спільним виконанням пісні „Боже, Україно збережи“.

Ветерани УПА і діти зустрілися в реабілітаційно-оздоровчому санаторії „Говерла“. (Фото: Олександр Костирко)

Встановили погруддя Степана Бандери

Євген Цимбалюк

МЛИНІВ, Рівненська область. – Пам'ятник Степанові Бандері встановлено в селищі 23 травня. Авторка гранітного погруддя – відома українська майстриня, художниця та скульптор Світлана Лелях.

Саме до неї звернувся голова районної ради Володимир Тутевич з ідеєю возвести в граніті патріота України. Виготовлення та встановлення пам'ятника обійшло-

ся в 200 тис. грн. і левину частку в цю суму вклав з власного сімейного бюджету В. Тутевич.

Настоятель Млинівської Свято-Покровської церкви Української Православної Церкви Київського Патріархату о. Василь Ліщук освятив пам'ятник. Промовляли народний депутат України Олег Осуховський, заступник голови обласної ради Олексій Бучинський, голова обласної організації „Братство воїнів УПА“ Василь Кирилюк.

Пам'ятник Степанові Бандері в Млинові. (Фото: Євген Цимбалюк)

*Подбайте про Ваше завтра
вже сьогодні!*

*Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє майбутнє
без турбот.*

3.30% АРУ*

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДІНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть
безкоштовно:**

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*АРУ - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

Вісті Фундації ім. Івана Багряного

Червень 2016 року, ч. 189

Буде видання з еміграційної періодики

Державні чинники України, Польщі і Словаччини оголосили різні проекти, зокрема видавничі, які сприяли б національній свідомості українців, вивченню різних сторінок української історії, що розкривають злочинну кремлівсько-російську політику щодо України. За пройдені роки Україна, Польща і Словаччина зробили ще дуже мало.

Два роки тому Сергій Козак, колишній редактор газети „Українські Вісті“, що виходила в Дітроїті, а пізніше, як повернувся в Україну, редактор „Літературної України“ в Києві, відомий журналіст, письменник та науковець звернувся до Інститутів національної пам'яті Польщі та Словаччини, які зацікавлені у виданнях української діаспори, щоб видати книги на ті теми.

Цього року вищезгадані інститути Польщі й Словаччини дали

згоду на видання таких праць й надали три чверті фондів на видання чотирьох томів раритетів української діаспори. Ті книги є готові до друку. Передмову до них написав Іван Дзюба. На видання книг Фундація ім. Івана Багряного дала додатково 5,000 дол.

До цих чотирьох книг увійшли рідкісні матеріали, що розкривають повний зміст українських періодичних видань, зокрема „Свободи“ та „The Ukrainian Weekly“, особливості яких полягає в тому, що всі вони виходили в світ далеко за межами України в роках 1945-2000 роках. Йдеться про видання, які розшукав, зібрав і впорядкував С. Козак з архівів Австрії, Німеччини, США та Канади. З поміж них це „Українські Вісті“ (Німеччина і США), „Нові Дні“ (Канада), „Пороги“ (Аргентина), „Київ“ (США), „Літаври“ і „Звено“ (Австрія),

„Арка“, „Вежі“, „Літературно-Науковий Вісник“, „Заграва“, „Літературний Зошит“, „Рідне Слово“, „Світання“ (Німеччина) та інші часописи української діаспори. Усі вони створюють літопис багатолітнього буття українців поза Україною, постають частиною боротьби за українську незалежну державу, за національну ідею, добре уявлення про яку й дає це фундаментальне видання.

Інформація про тисячі імен і подій, що містить чотиритомне дослідження, могла б бути назавжди втраченою, якби не ця унікальна, зладнана впродовж 20 років праця, завдяки якій цілий материк української культури повертається до наукового та інформаційного обігу. Ретельно зібраний і сумлінно впорядкований матеріал є цінним джерелом для вивчення громадсько-політичних, наукових, освітніх,

мистецьких, церковних, а також літературних організацій української еміграції, зокрема Мистецького Українського Руху (МУР) та Об'єднання Українських Письменників „Слово“, хроніки різноманітних подій і змісту книжкових та періодичних видань.

Водночас чотиритомник рясніє бібліографічними документами, що дасть змогу уточнити життєписи громадсько-політичних діячів, акторів, науковців, письменників та священників. Книги містять низку важливих відомостей, що знайдуть безпосереднє втілення в лексикографічній та енциклопедичній сферах, і стануть справжньою знахідкою для всіх, кого цікавить історія розселення українців за кордоном, а також багаторганна проблематика їхнього громадсько-політичного й літературно-мистецького життя в діаспорі.

Відбулися загальні збори ОДУМ

ЧИКАГО. – В квітні у філії Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) відбулися загальні збори, на яких вибрано нову управу. Головою філії вибрано Миколу Скибу (мол.), скарбником – Марусю Бараник, секретарем – Катерину Діасдодо, пресо-інформаційним референтом Григорія Сидельника, членами управи Тетяну Русин, Таню Скибу, Олесю Кучер, Галю Фінканін, Наталю Коновал та Оксану Родак-Луценко.

ОДУМ в Чикаго роками висилає гроші о. Романові Кривку з Свято-Покровської парафії Київського Патріархату в Батурині, який організовує молодь і веде її до Крути, щоб там тримати в належному порядку пам'ятник юнакам-героям, який поставлено у Незалежній Україні.

У січні 1918 року на Київ вирушило російсько-більшовицьке військо е під команду царського офіцера Михайла Муравйова. Щоб зупинити це військо, добровольці з Києва, переважно молодь, вирушили до залізничної станції Крути, яка була важливим пунк-

том на доступах до столиці України. В бою проти більшовиків загинуло близько 300 українських юнаків. Тепер на станції Крути у вагонах є музей. На брошуру „Крути“, яку видав для музею „Смолоскип“, Фундація ім. І. Багряного дала кілька років тому

3,000 дол.

Табори ОДУМ відбуваються в оселі „Україна“ біля Лондона, Онтаріо, у липні кожного року. Оселя „Україна“ розташована в мальовничому лісі, на березі чудової річки. Побудований величезний басейн. Плавання включено в програму кожного дня. Відбуваються спортивні й інші змагання. Програма містить українські пісні, забави, мандрівки, рибалку, кіно, ватри та просто відпочинок з українськими друзями. Все це відбувається в українському оточенні, серед українських дітей, в атмосфері любові до української культури. Цього року Табір бандури ім. Юрія Петлюри відбудеться 10-17 липня, відпочинковий табір – 17-30 липня. Додаткова інформація є на сторінці: www.odum.org.

Книги написав Сергій Козак

При сприянні Фундації ім. Івана Багряного Сергій Козак – публіцист, дослідник-журналіст, літературознавець, доктор філософії, автор і упорядник багатьох книг, зокрема бібліографічного покажчика газети „Українські Вісті“ в Європі та Америці, лавреат премій ім. Івана Багряного, ім. Дмитра Нитченка та ім. Івана Огієнка – видав ряд книг про діяльність української діаспори, зокрема книгу „Архів діаспори“, яка містить періодику української еміграції в 1945-1969 роках. В ній є політика й історія української літератури, історіографія, образотворче й театральне мистецтво.

Протягом понад трьох років він працював над бібліографічним покажчиком журналу „Нові Дні“, який довгий час редагував Петро Волиняк, а після його смерті Дмитро Кислиця, Вадим Сварог та Мар'ян Дальний (Горгота). Книга, яка має майже 600 сторінок, називається „Нові дні на берегах Онтаріо“ і містить науково точний зміст 500 номерів видаваного упродовж майже 50 років журналу в Торонто. Книга містить пояснення скорочень назв установ, об'єднань, періодичних видань та їх авторів та покажчик прізвищ та імен авторів статей.

Іншою книгою С. Козака є „Полтавщина літературна“ – фотоальбом, в якому розповідається про понад 200 українських письменників, що жили чи відвідували міста, села і хутори Полтавщини. Книга містить з кожного міста не лише дописи, але й фотографії письменників, артистів, малярів, музикантів, науковців, меценатів та будови, які відвідували чи жили в них відомі особи.

Євген Гребінка колись писав: „Нема на світі кращого місця, як Полтавська губернія. І степи, і ліси, і байраки, і щуки, і карасі, і вишні, і черешні, і всякі напівки, і воли, і добрі коні, і добрі люди – усе є, усього багачко“. Саме Полтавщина була особливо дорогою для Тараса Шевченка, дарма, що народився він на протилежному березі Дніпра. Він тричі відвідував Полтавщину, що

була для Кобзаря як домівка: тут він жив, писав вірші та поеми, займався малюванням. Особливо тепло ставився Т. Шевченко до краю, який виплекав Григорія Сковороду, Івана Котляревського, Миколу Гоголя та багато інших.

С. Козак пише: „Над цим альбомом я працював років із сім. А, певне, й усі 25 років, коли, приїхавши студентом факультету журналістики на практику до Полтавського телерадіокомітету, вперше потрапив у Довженкові Яреськи та Гоголівську Василівку. Відтоді „Полтавщина літературна“ зі мною, у моїй душі. Об'їхав усі місця, де є щось літературного: меморіальні дошки, пам'ятники, літературні музеї, пам'ятні знаки, будинки, пов'язані з письменниками та літературними подіями. Чимало таких місць, куди виїздив по кілька разів, бо з'являлося щось нове. Сідав в авто і їхав, щоб нічого не пропустити і підготувати видання якомога повнішим“.

До 22 травня, дня перепоховання Тараса Шевченка на рідну українську землю, С. Козак з допомогою своєї дочки Дарини підготував гарний кольоровий альбом про Шевченківські місця Полтавщини. Назва альбому „На берегах Хоролу і Сули: полтавські шляхи Тараса Шевченка“. Альбом починається з Полтави і містить матеріали з 124 міст і містечок Полтавщини. На видання цього альбому Фундація ім. І. Багряного дасть певну суму грошей й прохає полтавців приєднати своїми пожертвами, щоб альбом з'явився друком.

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:

Bahriany Foundation
19669 Villa Rosa Loop
Fort Myers, FL 33967

Сторінку редагує Олексій Коновал

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні потреби в Україні такі особи та організації: 5,000 дол. – **Віра Боднарук** для Товариства Української Мови, 4,900 дол. – **Іван і Марія Гнипи** (з них по 2 тис. дол. для дітей-сиріт та на конкурс творчої молоді в місті Дніпро, 500 дол. – для журналу „Борис-тен“ та 400 дол. на інші потреби редактора Фіделя Сухоноса), 1,000 дол. – **Фундація „Самопоміч“ з Чикаго** для видавництва „Борис-тен“ та бюлетеня „Наша Церква

Київський Патріархат“, 500 дол. – **Валентина Лімонченко** для журналу „Березіль“ в Харкові, по 100 дол. – **Леся Ткач** з Австралії та **Зірка і Роман Воронки**, 50 дол. – **Леся Храплива-Щур** для „Березоля“ та 20 дол. **Тамара Цісельська**.

Управа Фундації щиро дякує усім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати видавництвам та пресі України, сиротам, пораненим воякам, що ставили опір російським терористам та їх родинам, та на інші потреби України та діаспори.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

З піснею йде крізь життя

Олександр Костирко

МОРШИН, Львівська область. – „Ой у лісі на полянці стояли повстанці“, – пісня воїнів УПА чулася з подвір'я лікувально-реабілітаційного центру „Говерла“. Виділявся жіночий голос. Жінка заспівувала і пісню підхоплювали літні жінки та чоловіки. Одна за одною в їх виконанні звучали пісні УПА. Солісткою цього хору була Стефанія Дудина.

Жінка завжди знаходиться в центрі життя оздоровчого центру і усі завжди раді її приїздові. Вона невеличка на зріст, з добрими очима та відкритою душею, не дивлячись на випробування, які їй довелося пережити.

В перерві між піснями ветерани згадують минуле, яке в кожного за плечима досить тяжке. С. Дудина одна з тих, хто допомагав українському визвольному рухові в західній Україні.

В сім'ї вона була п'ятою, наймолодшою дитиною. Жили в селі Старий Мізунь, Івано-Франківської області. Мати Євдокія доглядала дітей та господарювала. Батько Микола воював на двох війнах, знав п'ять мов. Працював пожежником в селі.

Коли Стефанії було два роки, померла мама. Доглядати за дітьми батькові було важко і він найняв жінку допомагати, яка потім стала його дружиною. Після закінчення трьох класів дівчинку повезли на відпочинок на Холмщині. В селі Жужин дітей розмістили по сім'ях. Стефанію поселили в сім'ю шевців. Вона прижилася, її полюбили як доню, адже в сім'ї було три сини.

Стефанія Дудина (Фото: Олександр Костирко)

Після відпочинку вона повернулася додому, де на неї чекали нестерпні умови, які створила мачуха. Брата і сестер гітлерівці забрали працювати до Німеччини, батько пішов воювати.

Не витримавши знущань мачухи, Стефа повернулася знову до сім'ї, де її любили. Господиня називала її своєю доцею, а вона її – мамою. Подобався їй найменший син Григорій, який називав її Ластівкою. Та не доля була їм бути разом – він загинув на війні.

Йшов 1943 рік. Поряд організовувались загони Української Повстанської Армії, які боролись за створення української держави. Жителі Жужина теж робили свій внесок. Сім'я, де жила Стефа, допомагала харчами, пошиттям та ремонтом одягу для повстанців. Після війни Стефа повернулася в Старий

Мізунь, закінчила школу і поїхала до торговельного училища в Житомирі, яке закінчила і стала завідувати місцевою їдальнею. Одружилася, народила сина. Саме тут допомагала в харчуванні воїнам-повстанцям. Про це дізналися в каральних органах.

Чекала на ув'язнення і, щоб уникнути неволі, скористалася виселенням односельців до Далекого Сходу. Та не вдалося Стефанії втекти – знайшли її і там, засудили і посадили до тюрми. Лишилися чоловік з сином одні. У неволі співала пісні на слова Тараса Шевченка, читала вірші Лесі Українки, Івана Франка. Про це дізнався начальник тюрми і викликав її до себе. Довго розпитував, звідки вона, про батьків. Читала вона і йому твори українських авторів. Виявилось, що в нього батько з України. Саме цей начальник допоміг їй достроково звільнитися, коли Сталін помер і чекали на полегшення.

Стефанію направили в містечко Добротвір на Львівщині будувати гідроелектростанцію. Тяжка праця, погані умови для проживання. Допомогло вміння Стефи шити. Якось начальник будівництва станції придбав костюм, який йому не підходив. Майстриня перекроїла його і він дуже сподобався. За це сім'я отримала окреме житло.

Усе ж хотіла до батьківської хати. На той час батько вже помер. Повернувшись, якийсь час жила з мачухою. Зараз поряд з нею син, внуки. Донька працює у Львові. Нелегкі роки нагадують про себе хворобами, тому вона приїздить до санаторію „Говерла“, де здоров'я можна підправити, знайомих зустріти і поспівати.

Управа та Адміністрація
Українського Музею
мають шану запросити Вас на відкриття виставки

Козак Мамай
львівського мистця **Ореста Скопа**

11 червня 2016 р. від 7 до 9 год. вечора

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
212-228-0110
www.ukrainianmuseum.org

Години Музею:
від середи до неділі
11:30 ранку – 5:00 год. по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОСЕРЕДОК – ТРИЗУБ
Lower State and County Line Roads, Morsham, PA
215-343-5412 ~ www.tryzub.org

Ласкаво запрошує Вас на

ФЕСТИВАЛЬ З НАГОДИ ДНЯ БАТЬКА

та

**Турнір копаного м'яча - Фінали за Чаші
Американської Аматорської Футбольної Федерації**

Неділя, 19-ого червня

ПРОГРАМА

12:00 в пол. - 7:00 веч. - Фінали копаного м'яча

1:00 попол. - Початок святкування

2:00 - 3:00 попол. – Мистецька програма

Школи Танцю "Волошки" та "Червоні Маки"

Оркестра "Карпати"

Співачки: Софія Пітула, Аня Маланчук та Діянна Савчин

3:00-6:30 по пол.

Забави під звуки оркестри "Карпати"

Традиційні українські й американські пікнікові страви та відсвіжуючі напитки!

Вступ та Паркування: Безкоштовно!!!

Запишіть Дату! ~ неділя, 28. серпня, о год. 12:00 Р.М.

ФЕСТИВАЛЬ та ЗАБАВА У 25-У РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

"Єдина Україна - Єдина з Нами"

Блискучий концерт в парку Тризубівки!
Українська музика, співи й танці в динамічній,
інтегрованій програмі: створені й оброблені
через тісну співпрацю артистів - виконавців.

Щоб розмістити рекламу у „Свободі“, телефонуйте на 973-292-9800, дод. 3040

На фестиваль в Острозі приїхали знані гості

Ірина Покотильська,
Ярослава Друца

ОСТРОГ, Рівненська область. – 11 травня відбулося урочисте відкриття фестивалю „Острог. Ренесанс“, присвяченого 440-річчю заснування першого вищого навчального закладу Східної Європи – Острозької слов'яно-греко-латинської академії, 100-річчю краєзнавчого музею і 60-річчю дитячої музичної школи.

„Унікальний для України досвід існування університету в невеликому місті дає можливість створити особливий приклад альтернативного розвитку міст та університетів, їх взаємодії та взаємозалежності“, – розповіла Анастасія Хеленюк, керівник Музею історії Острозької академії та спів організатор фестивалю.

До 18 травня усі охочі мали можливість відвідати заходи, що поєднують класичну музику, кіно та літературу. Це зокрема проєкт відкритого університету „Культура змінює!“, представлення інтернет-проєкту „Літопис Острозької академії“, панельна дискусія „Університет та місто“, а також студентський диспут на тему європейських цінностей.

Під час відкриття фестивалю глядачі побачили концертну програму лавреатів музичного конкурсу ім. Володимир Горовиця, уродженців Острога – Ангеліни Даценюк та Юрія Зубая. У їх програмі прозвучали твори відомих композиторів.

Кульмінаційним моментом фестивалю стала програма всесвітньо відомого композитора Валентина Сильвестрова „Нове“ з вокальних і фортепіанних мініатюр, яку він представив в академії 13 травня.

Приїзд В. Сильвестрова здійснився завдяки співпраці з культурологічним проєктом „Culture for Community“. Його представниця Вікторія Зубенко зазначила, що приїхати в Острог хотіла вже давно, саме тому підготувала таку потужну програму.

У виконанні оперної співачки Інни Галатенко прозвучали понад 10 музичних творів В. Сильвестрова, зокрема „Садок вишневий коло хати“, „Ребе та стогне Дніпр широкий“ на слова Тараса Шевченка та „О панно Інно, панно Інно“ на слова Павла Тичини. Акомпанював співакці Олег Безбородько, який зазвичай і виконує композиції В. Сильвестрова. Після виступів відбулася урочиста посвята В. Сильвестрова у Почесні доктори Національного університету „Острозька академія“.

Відбувся концерт Кирила Стеценка „Скрипкове дерево роду“. Це новий проєкт видатного музиканта, який продовжує серію однойменних тематичних програм, що демонструють історичну тяглість, природну красу і моральну силу української духовної традиції, самобутність її скрипкової культури. У програмі простежувався родинний зв'язок між К. Стеценком, його батьком та дідусем. Гайдамацькі та козацькі пісні настільки запалили аудиторію, що наприкінці концерту уся зала співала „Ой, діду!“ разом із скрипалем.

Фіналом фестивалю стало театралізоване дійство „Ніч в музеї“, на якому усі відвідувачі могли уявити, якою була Острозька академія у XVI-XVII ст.

1-5 червня на Замковій горі, в музеях та на центральній площі міста відбулися виступи сучасних українських гуртів, історичні реконструкції, святковий ярмарок, виставки просто неба та багато інших цікавих акцій.

Спільне фото на пам'ять із Валентином Сильвестровим. (Фото: Євген Мальчик)

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

**30-тилітній
Мортгедж**

**3.78%
APR***

Відсотки

можуть змінюватися

Завітайте на нашу веб-сторінку, або проскануйте "QR code", щоб дізнатись сьгоднішні мортгедж пропозиції.

**Згадайте цю рекламу,
отримаєте \$50 знижку за кошт оцінки!****

**Поговоріть з нашими спеціалістами
по мортгеджах, тел 773-328-7500 x283**

302 E. Army Trail, Bloomington IL 630-307-0079
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Пропозиція стосується тільки однородних домів або багатоквартирних будинків не більших 4-ох помешкань, коли в одному проживає власник. *На день 6-го травня 2016 р. процентна ставка на 30-річний "FIMA qualified" особистий мортгедж до максимальної суми \$417,000 із 80% позиченої суми порівняльно з вартістю будівлі (LTV) становить 3.777% у річному відношенню (Annual Percentage Rate (APR)); місячні оплати на мортгедж в сумі \$100,000 при вищеподаних умовах вносять \$463.12. Оплата за аплікацію \$200, 0 поінтс. Місячна оплата не включає кошти оплат за податки й страхування дому; коли включити суму податків і страхування, місячна оплата буде вища. **\$50.00 знижка за кошт оцінки (appraisal) буде зарахована як кредит при отриманні мортгеджу (closing). Мортгедж можуть отримати тільки члени кредитівки, що живуть у визначених географічних місцевостях. Умови щодо процентної ставки і вимог можуть змінюватися без попередження. Вимагається оцінка фінансової спроможності і підтвердження кваліфікації. За докладною інформацією телефонуйте на безкоштовний номер 1.888.222.8571.

**ЕВГЕН
ОСЦІСЛАВСЬКИЙ**
2-й Заступник президента
Ліцензований продавець
страхування життя
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 480-207-7070

e-mail: eugenemaria1968@gmail.com

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

26 Perrine Ave., Jersey City, NJ 07306

Tel.: 201-647-6386

e-mail: marijkauna@yahoo.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: (212) 473-3550

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanalt@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний” з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
оля - 1 гальон, тушонка - 3 ф., салями - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

Україна без Василя Лісового

Василь Овсієнко

Не думав, що так скоро доведеться писати спогад про Василя Лісового – мого вчителя і, відважусь сказати, старшого товариша. Він полишив нас 20 липня 2012 року, не дотягнувши трохи до 75-річчя. Народився 29 серпня 1937 року, коли вже почався Великий терор.

Батька Семена Лісового червоні мобілізували до війська восени 1943 року. Батька разом з односельцями кинули беззбройним під німецькі кулемети за кільканадцять кілометрів від дому, у селі Круті Горби, де він загинув. Брата Петра окупанти вивезли на примусові роботи в Німеччину, а потім за це червоні – на шахти в Караганду.

Василь 1956 року закінчив школу у Великих Дмитровичах і того ж року вступив на історико-філософський факультет Київського університету, який закінчив 1962 року. Викладав філософію в Тернопільському медичному інституті, з 1966 року навчався в аспірантурі Київського університету. Викладав логіку й мені на другому курсі філологічного факультету в 1968-1969 навчальному році.

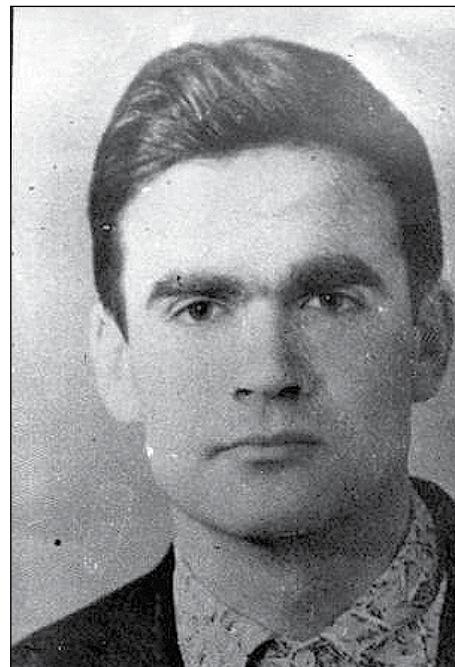
В. Лісовий почав давати мені інші машинописи й фотокопії самвидаву. Моя участь у цій справі справедливо виміряна одним рядочком книжки доктора Георгія Касьянова „Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років”: „Самвидавчі статті серед студентів розповсюджував В. Овсієнко”. Майже всі свої студентські роки я носив у портфелі самвидав, давав його читати своїм друзям і знайомим, добре знаючи, що платня за це чітко визначена Карним кодексом СРСР.

Серед тих машинописів був „Лист виборця”, підписаний псевдом „Антон Коваль” – про так звану соціалістичну демократію на виборах. Аж за незалежності В. Лісовий зізнався, що він є її автором.

Як правило, В. Лісовий давав мені статтю на кілька днів, а я старався ознайомити з нею щонайширше коло своїх колег. Так тривало аж до 1972 року. У „Спогадах” В. Лісовий пише, що найпершій його доторки до самвидаву – на початку 1960-их. Але то була здебільшого поезія, яку діставав переважно від однокурсника Євгена Пронюка. 1966 року швидко втягнувся в цю небезпечну справу. Мав не зареєстровану в КГБ друкарську машинку, яку тримав не в помешканні, а в родичів. Сам друкував у гумових рукавичках, розбираючи „контейнери” з текстами, що надходили з таборів і тюрем.

Я здогадувався, що В. Лісовий є одним з організаторів самвидаву, але ніколи про це не розпитував. Було, що В. Лісовий просив мене передати щось невідомим мені людям. Упізнавав я їх за обумовленими ознаками. В. Лісовий був для мене живим прикладом добропорядної, діяльної, сміливої і національно свідомої людини, на кого хотілося бути схожим.

Коли після арешту студента з Бельгії Ярослава Добоша за графами 12 січня 1972 року опинився верхівка шістдесятництва,

Василь Лісовий

В. Лісовий, пам'ятаю, ходив спорожнілим Києвом аж почорнілий. Казав мені: „Звичайно, ми могли б удвох з тобою влаштувати демонстрацію протесту проти арештів. Демонстрація тривати-ме одну чи дві хвилини. Чи буде це ефективно? Хто побачить? Хто підтримає? Он 5 листопада 1968 року на Хрещатику спалився Василь Макух – про це майже ніхто не знає. Очевидно, що треба розповсюджувати якісь тексти, котрі мали б певний вплив на громадську думку”.

Щоб відвести від заарештованих підозру у виданні „Українського вісника” (тепер відомо, що його видавав В'ячеслав Чорновіл) Є. Пронюк та В. Лісовий підготували черговий його випуск. Це був „київський” шостий номер. Бо був ще й львівський, що його підготував В. Чорновіл, а видали вже після його арешту Алена Пашко, Михайло Косів і Ярослав Кендзьор. Я виконував технічні операції. Пам'ятаю, коли одержав біля пам'ятника Тарасові Шевченкові з рук студента-журналіста Івана Гайдюка увесь наклад – одну машинописну закладку – то відчув: оце найважливіше, що є зараз в Україні.

В. Лісовий сказав мені, що готує лист протесту проти арештів української інтелігенції. Один із перших варіантів він дав мені на зберігання. Але ж не в студентському гуртожитку! Я дав його приятелю Петрові Ромкові, який жив у селі, а він, порушивши заборону, самовільно переписав листа – про це я довідався, приїхавши до нього, коли В. Лісовий і Є. Пронюк уже були під арештом.

Лист призначався для розповсюдження в самвидаві. Потрібна була моя допомога. Я відвіз друкарці Раї машинопис праці І. Дзюби, а потім привіз „Листа” і саморобні конверти, на яких треба було надрукувати адреси. До неї поїхали Є. Пронюк з Ларисою Масенко (тепер доктор філології). Лариса пішла до хати друкарки, а Є. Пронюк спостерігав здалеку. Його взяли попід руки, коли виходив з електрички у Святошині з усією кипю – 75 нерозібраних примірників.

В. Лісовий і Є. Пронюк, а потім і я під арештом, тривалий час не називали імени друкарки. Аж ось

(Закінчення на стор. 19)

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Україна без...

(Закінчення зі стор. 18)

я в березні 2010 року вичитав у нашій „справі“, яка зберігається в архіві СБУ, що „друкарка Рая“ (у документі: „агент Валя“) того ж 26 червня 1972 року доповіла телефоном в КГБ, що приїхав від Є. Пронюка хлопець Василь, привіз те й те. Що робити? Їй наказали друкувати, щоб взяти замовників „з речовим доказом“.

Мене „взяли“ аж 5 березня 1973 року і прилучили до справи Є. Пронюка і В. Лісового. Зустрілися ми на суді в кінці року. Є. Пронюк і В. Лісовий дістали по сім років ув'язнення та тривалі роки заслання. Мене послали на чотири роки в Мордовію. У серпні 1974 року я занедужав і опинився в лікарні, що в Барашево. І яка радість: там якраз був і В. Лісовий! Ми провели разом три тижні.

В. Лісовий частину терміну провів у Мордовії, решту на Уралі, відтак відбував заслання в Бурятії. Коли кремлівська верхівка в кінці 1979 року окупува-

ла Афганістан, В. Лісовий знову запротестував. На роботі йому створили нестерпні умови, він переслав працювати – і його на рік спровадили до криміналу.

Після звільнення 1983 року В. Лісовий працював науковим співробітником Музею історії Києва, вчителем Великодмитрівської школи, відновив науковий ступінь кандидата філософських наук, реабілітований, у 1990 році поновлений на роботі в Інституті філософії. Викладав філософію в київських університетах, брав участь у виробленні програм та ідеології багатьох політичних і громадських організацій, готував навчальну літературу, уклав (у співавторстві з Олегом Проценком) антології „Консерватизм“, „Націоналізм“, „Лібералізм“, перекладав філософську літературу з англійської та німецької мов. Автор книжок „Культура-ідеологія-політика“ (1997), „У багатоголосі політичних дискусій“ (2007).

Одне слово, В. Лісовий не був людиною одного героїчного вчинку. Усе його життя було бездоганним громадянським служінням своєму народові.

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшла у вічність 11 травня 2016 року на 93-му році життя наша найдорожча Мама, Бабуня і Прабабуня

св. п.

д-р Марія Якимечко з Сушків

У глибокому смутку залишилися:

донька
внук
внучка
правнучки

Христина (д-р Дон Данчук)
д-р Матей Данчук
Катруся (Никола де Йонг)
Грейс і Ейва

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 26 травня 2016 року, відійшов у вічність наш Батько і Дідусь

св. п. Богдан Котис

народжений 11 березня 1927 року в Перемишлі, Україна.

Б. Котис студіював архітектуру в престижному Karlsruhe Institute of Technology в Німеччині. Довгі роки працював архітектором в Нью-Брансвіку, Н. Дж. Служив у збройних силах США. Був активний в українській громаді. Належав до УНСОюзу, Товариства Українських Інженерів Америки та служив в Раді Директорів Українського Музею у Нью-Йорку (1981-1986 та 1995-1998 рр).

У смутку залишилися діти Ліліяна і Александер та внучка Ляра.

Відвідини відбудуться в п'ятницю, 10 червня 2016 року, від год. 4-ої до 7-ої по пол. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж. Парастас - о год. 5-й по пол.

Похорон - в суботу, 11 червня, з Української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці, Нью-Брансвик, Н. Дж. на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

З сумом повідомляємо про відхід у Божу вічність 20 травня 2016 року, на сто першому році свого життя нашої найдорожчої і незабутньої Мами, Бабусі, Прабабусі і Тітки

св. п.

Галини Теркун

(серпень 1914 – травень 2016)

народженої на Полтавщині.

Залишилися у глибокому смутку:

сини: Володимир Теркун з дружиною Галиною
Віктор Теркун з дружиною Бані

дочка: Ліда з чоловіком д-ром Василем Трухлим

внуки: Марк Теркун з дружиною Саманта
Віра Теркун
Павло Теркун з дружиною Аманда
Христина Теркун Кастро з чоловіком Хейсус
Катерина Теркун
Вікторія Теркун

правнуки: Аарон, Микита і Елена

племінниця: Надія Муращенко з родиною

дальша родина в Україні

Просимо про молитви за душу Покійної.

Вічна їй пам'ять!

Похоронні відправи відбулися 24 травня 2016 року на цвинтарі Української православної катедрі св. Андрія, Блумінгдейл, Іллінойс.

Хто бажає вшанувати пам'ять покійної, просимо давати пожертви на пам'ятник Героям України при: St. Andrew Ukrainian Orthodox Cathedral, 300 East Army Trail Road, Bloomingdale, IL 60108.

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В НУ/НД/СТ/РА

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття
з приводу відходу своїх близьких і друзів,
не забувайте підтримувати видання тижневика
пожертвами на пресовий фонд!

216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
845-626-5641 • soyuzivka@aol.com

Союзівка 2016

10-й ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Святкуйте з нами

Пікардійська Терція

**Олег Скрипка
та Воплі Відоплясова**

8, 9, 10 ЛИПНЯ

www.soyuzivka.com

А ТАКОЖ:

Хор "Думка" - Нью Йорк • Гурт Удич
і багато інших подій на сцені

Українське "село" • Фестиваль фільмів
Конкурс поїдання вареників • Смачні страви
Забави • Музика • Пісні • Ярмарок • Сувеніри

Автобус/кімнати Hudson Valley resort:
1-888-9-Hudson

П'ЯТНИЦЯ
благодійний
бенефіс
"ГАЛА"
з концертом
на допомогу
Україні

Оксана Муха

Василь Попадюк

**"МС" Сергій "Фома"
Фоменко**

"МС" Лідія Кульбіда

"Dance Workshop" Роми Прийми Богачевської

Організовано Українською
Народною Фондацією
під патронатом Посольства
України в США

Вступ на фестиваль: \$30 pp
VIP паркування на Союзівці: \$20

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

